

UNIVERZITA TOMÁŠE BATI VE ZLÍNĚ

FAKULTA HUMANITNÍCH STUDIÍ

Institut mezioborových studií Brno

**Institut vykazání a jeho výsledky z hlediska sociálního
klimatu v rodině**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Vedoucí bakalářské práce:

Mgr. Jiří Souček

Vypracoval:

Radomil Filek

Brno 2012

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Institut vykázání a jeho výsledky z hlediska sociálního klimatu v rodině“ zpracoval samostatně a použil jsem literaturu uvedenou v seznamu použitých pramenů a literatury, který je součástí této bakalářské práce. Elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné.

Brno 2012

.....

Poděkování:

Chtěl bych poděkovat panu Mgr. Jiřímu Součkovi za jeho příkladný přístup, připomínky a celkové vedené mé bakalářské práce ohledně tématu: Institut vykázaní a jeho výsledky z hlediska sociálního klimatu v rodině.

Radomil Filek

OBSAH	5
ÚVOD	7
1. ZÁKLADNÍ POJMY	9
1.1 Rodina	9
1.2 Pojem domácí násilí	9
1.3 Znaky domácího násilí	11
1.4 Ohrožená osoba	11
1.5 Násilná osoba	12
2. ZPŮSOB ŘEŠENÍ PROBLEMATIKY DOMÁCÍHO NÁSILÍ ZE STRANY POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY	14
2.1 Způsoby přijetí oznámení incidentu se znaky domácího násilí	14
2.2 Pravidla postupu policisty po oznámení incidentu se znaky domácího násilí	16
2.3 Zásady pro jednání s osobou ohroženou	18
2.4 Zásady pro jednání s osobou agresora	20
2.5 Nejčastější chyby policie při prvotních úkonech při výjezdu k incidentům se znaky domácího násilí	21
2.6 Postup při vyhodnocování incidentu se znaky domácího násilí	22
3. INSTITUT VYKÁZÁNÍ	25
3.1 Základní pojmy institutu vykázání	25
3.2 Zařazení institutu vykázání do českého právního řádu	26
3.3 Způsoby vykázání násilné osoby	27
3.4 Lhůta pro vykázání	29
3.5 Postup při vykázání dle § 44 z.č. 273/2008 Sb.	30
3.6 Práva a povinnosti vykázané osoby	33
3.7 Vykázání ve zvláštních případech	35
3.8 Přehled počtu vykázaných osob ze společného obydlí	37
4. Vykázání a jeho důsledky z hlediska sociálního klimatu v rodině	38
4.1 Sociální klima rodiny	38
4.2 Atributy ovlivňující sociální klima v rodině	39
4.3 Důsledky vykázání na sociální klima rodiny	41
Závěr	44
Resumé	46

Anotace	47
Seznam použité literatury	48
Seznam přílohy	
Příloha č.1 - Otázky SARA DN	I
Příloha č.2 - Potvrzení o vykázáni	III
Příloha č.3 - Poučení osoby ohrožené	V
Příloha č.4 - Poučení vykázané osoby	VII
Příloha č.5 - Úřední záznam o provedení kontroly dodržování povinnosti vyplývajících z vykázáni	IX

Úvod

Problematika domácího násilí je jednou z velmi aktuálních a diskutovaných oblastí, ve kterých je zahrnováno velké množství patologických jevů. Tato problematika, je velmi závažná a to z důvodu, že k uvedenému chování dochází takzvaně za zavřenými dveřmi v prostorech společného obydlí. Společné obydlí, by mělo působit jako oáza bezpečí, ve které se uživatelé cítí volni a svobodni a kde tito společně tráví příjemné chvíle. V případě, kdy však v uvedeném obydlí dochází k jevům majícím znaky domácího násilí, mění se oáza na vězení, ve kterém je ohrožená osoba nucena strpět jak psychické tak v mnoha případech i fyzické a sexuální násilí.

Jedním ze znaků domácího násilí, je již uvedené jednání za zavřenými dveřmi, což činí z domácího násilí velmi nebezpečný jev. Tento má následně vážné důsledky na dopad sociálního prostředí rodiny a rovněž také na další vývoj dětí, které bývají uvedenému jednání v častých případech rovněž přítomni.

Dalším nebezpečným jevem domácího násilí je to, že zde není určena specifická skupina, která se uvedeného jednání dopouští. Jak ohroženou tak násilnou osobou, může být téměř kdokoliv. Nezáleží na pohlaví, věku ani vzdělání osob.

Vzhledem k nárůstu násilného jednání v rodinách, byla rovněž učiněna právní norma, která působí preventivně a měla by vést k zabránění pokračujícího násilí. Jedná se o zákon č. 135/2006 Sb., který upravuje preventivní opatření v uvedených případech, kdy se jedná o vykázaní násilné osoby ze společného obydlí.

Vykázání je prováděno ve většině případů cestou orgánů Policie České republiky, kdy při tomto je postupováno dle ustanovení § 44, zák. č. 273/2008 Sb., zákon o Polici České republiky.

Vykázání násilné osoby není bráno jako forma trestu za spáchané násilí a je prezentováno jako preventivní opatření, které má za účel zabránit dalšímu protiprávnímu jednání. Vykázání osoby je stanoveno zákonem č. 135/2006 Sb., a provádí na dobu po sobě jdoucích 10 dnů.

Dobu vykázání lze však na návrh ohrožené osoby a následnému rozhodnutí soudu prodloužit až na dobu jednoho roku.

Vznik domácího násilí, jeho následné řešení a případné uplatnění institutu vykázání je jedním ze zásadních zákroků do soukromí každé rodiny. Takovéto narušení rodinného kruhu má vždy zásadní vliv na další funkci rodiny a její sociální klima.

Cílem mé bakalářské práce bude přiblížit veřejnosti jev nazývaný domácí násilí a s tímto související pojmy a znaky. Rovněž se pokusím vysvětlit práci příslušníků policie a to od přijetí oznámení o domácím násilí až po jeho šetření. Této problematice bude zaměřena první část práce.

Ve druhé části bych chtěl objasnit preventivní opatření, které je prováděno proti pokračujícímu násilí v rodině. Jedná se o institut vykázání a s tímto související právní normy. Rovněž budou v práci shrnuty nejčastější dopady domácího násilí na sociální prostředí v rodině.

1. ZÁKLADNÍ POJMY

Kapitola bude zaměřena na základní pojmy, které budou dále obsaženy v textu bakalářské práce, a které jsou často užívány ve spojitosti s problematikou domácího násilí.

1.1 Rodina

Rodina je vymezena odbornými pojmy, jako primární sociální skupina obsahující minimálně dva členy. Ve většině příkladů tvoří základ rodiny muž a žena. Rodina bývá dále rozšířena o pokrevní pouta. Tyto jsou tvořeny vztahy rodičů a dětí. Pokrevní vztahy mohou být nahrazovány osvojením. Rodina tvoří společnou domácnost, ve které členové plní společensky stanovené a uznávané role, plynoucí ze společného soužití. Rodina má především za úkol plnit základní funkce, mezi které patří:

- ◆ Biologická reprodukční
- ◆ Sociálně - ekonomická
- ◆ Ochranná
- ◆ Sociálně výchovná
- ◆ Zábavná rekreační
- ◆ Emocionální

Pokud rodina neplní výše uvedené funkce, jedná se o takzvanou **nefunkční rodinu**.

1.2 Pojem domácí násilí

Co je to domácí násilí? *Domácí násilí je násilí, které je pácháno mezi blízkými osobami, ke kterému převážně dochází v soukromí a to mimo kontrolu veřejnosti a okolí, a které postupem času eskaluje a v oběti vede ke ztrátě násilné jednání včas zastavit a efektivně řešit narušené vztahy.*

Dle způsobu páčání můžeme domácí násilí rozdělit do jednotlivých forem a to např.:

⇒ **Fyzické násilí** – působeno fyzickou silou, toto často zanechává znatelné a viditelné stopy na těle oběti.

⇒ **Psychické nebo li emocionální násilí** – často bývá označováno za takzvané emocionální násilí.

⇒ **Sexuální násilí** – projevuje se omezováním osobní svobody, kdy toto může vyústit až ve znásilňování v partnerském vztahu.

⇒ **Sociální násilí**- častá kontrola a omezování sociálního kontaktu, vede k sociální izolaci oběti.

⇒ **Ekonomické násilí**- zamezení přístupu k financím oběti, může rovněž vyústit až ve finanční zajišťování násilníka obětí.¹

Pojem domácího násilí není jako takový zaveden v českém právním systému. Zde je využíván zákon číslo 40/2009 Sb., Trestní zákoník a to konkrétně ustanovení § 199 - Týrání osoby žijící ve společném obydlí². Znění tohoto paragrafu je rozděleno do tří odstavců, ve kterých jsou také stanoveny výše trestů za spáchání daného protiprávního jednání.

Odstavec 1

Kdo týrá osobu blízkou nebo jinou osobu žijící s ním ve společném obydlí, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až čtyři léta.

Odstavec 2

Odnětím svobody na dvě léta až osm let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 zvláště surovým nebo trýznivým způsobem,
- b) způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví,
- c) spáchá-li takový čin nejméně na dvou osobách, nebo
- d) páčá-li takový čin po delší dobu.

---

¹ Buskotte, A. Z pekla ven. Žena v domácím násilí, 2008, s. 40-43

² Zákona číslo 40/2009 Sb. Trestní zákoník, §199

Odstavec 3

Odnětím svobody na pět až dvanáct let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1

- a) těžkou újmu na zdraví nejméně dvou osob, nebo
- b) smrt

Domácí násilí však rovněž může vyústit i v jiný závažný trestní čin, kterým je např. Ublížení na zdraví dle ustanovení § 146 trestního zákoníku, Znásilnění dle ustanovení § 185 trestního zákoníku, Omezování osobní svobody dle ustanovení § 171 trestního zákoníku

Jednání, které nemá zákonem stanovené znaky nutné pro kvalifikaci některého z výše uvedených trestných činů, ale přesto zde dochází k porušení zákona, bývá často posuzováno jako přestupkové jednání a to dle zákona číslo 200/1990 Sb.

1.3 Znaky domácího násilí

Aby se jednání určité osoby dalo kvalifikovat jako trestný čin nebo přestupek v oblasti možného domácího násilí, musí tento splňovat určité znaky.

Tyto znaky jsou:

- **opakovanost a dlouhodobost** - z jednoho ojedinělého útoku, nelze usoudit, zda se jedná o domácí násilí, případně o jiný čin,
- **eskalace** - stupňování útoků, tento může začít urážkami proti lidské důstojnosti a vyústit až k fyzickým útokům a závažným trestným činům,
- **jasné rozdělení rolí** - v případech domácího násilí musí být jasně stanovena role agresora a oběti. V případě toho, že se jedná o vzájemné napadání obou stran, nemůžeme toto posuzovat jako domácí násilí,
- **neveřejnost** - domácí násilí probíhá převážně za zavřenými dveřmi v izolaci od veřejnosti, stranou od společenské kontroly.

1.4 Ohrožená osoba

Obětí domácího násilí může být manželka, manžel, druh, družka, bývalý manželé a další osoby žijící ve společném obydlí. Za specifickou, nikoliv ojedinělou skupinu obětí, jsou velmi často považovány děti. Obětí mohou však být zároveň i senioři, kteří žijí ve společném obydlí s násilnou osobou a rovněž také zdravotně postižené osoby, které jsou závislé na pomoci svých blízkých.

Ve zhruba jedné třetině všech zjištěných a nahlášených případů domácího násilí, je však obětí tohoto jednání žena, ať už se jedná o manželku nebo družku agresora.

Oběti domácího násilí mají oproti obětem dalších činů určitá specifika. Tyto jsou dány právě uvedenými znaky domácího násilí, kterými jsou dlouhodobost a hlavně jistá uzavřenost uvedeného jednání před okolním světem. Oběti domácího násilí jsou pod silným psychickým tlakem, který může být způsoben jistou obavou z rozpadu rodiny. Vzhledem k dlouhodobosti trvání domácího násilí, oběť na situaci rezignuje a toto přijímá jako běžnou součást života. Dále je zde skupina obětí, která se za svůj současný stav stydí, kdy z jednání agresora obviňuje sama sebe. Při výpovědích takovýchto osob, se tyto snaží minimalizovat útoky útočníka. Jednání agresora je ze strany oběti zmírňováno a omlouváno. Další specifikum obětí domácího násilí spočívá v tom, že oběti mnohdy dobrovolně ve vztahu s útočníkem zůstávají. Toto je dáno vztahem útočníka s obětí, často zapříčiněným dlouhodobostí trvání. V uvedeném vztahu se rovněž objevují další skutečnosti, které brání z pohledu oběti odejít od násilné osoby. Převážně se jedná o děti, rodinu, vzpomínky ale zároveň majetkové poměry účastníků a svým způsobem rovněž strach z budoucna, zapříčiněný velkou vazbou na osobu agresora.

1.5 Násilná osoba

Kdo je vlastně násilnou osobou z pohledu domácího násilí? Násilnou osobou, se může stát kdokoliv, kdo společně sdílí společné bydliště. Nezáleží na postavení v rodině, případně v domácnosti. V oblasti domácího násilí, není dán jasný profil útočníka. V daném případě

nezáleží na sociálním statusu, vzdělání, příslušnosti k národnostnímu etniku, ani na náboženském jednání.

Častý je dvojí vzorec chování násilníka, který se na venek projevuje jiným způsobem než v rodině, kde svědkem není nikdo z venčí. Násilník se často v jiném sociálním prostředí než je rodina, chová klidně a slušně bez známek agrese. V uzavřeném rodinném prostředí, má však agresor násilné sklony a často bývá bezohledný až krutý.

Proč se člen rodiny stává násilníkem?

Násilné chování, může mít mnoho příčin, ty zásadní můžeme rozdělit do šesti skupin:

- ◆ násilník si své chování často přináší z předchozí rodiny, kdy tento mohl sám být obětí případně svědkem domácího násilí;

- ◆ agresor považuje násilné řešení jako to nejlepší a nejsprávnější řešení dané situace;

- ◆ nízké sebevědomí agresivní osoby a snaha o neustálou kontrolu, výchovu a omezování blízkých;

- ◆ násilník často agresí používá k vyjádření svých pocitů;

- ◆ neschopnost hlubších mezilidských vztahů;

- ◆ agresor často své chování zmírňuje, snaží se ho omlouvat a přikládat jeho vzniku příčiny, jako např. provokace ze strany oběti, alkohol, stres ze současné životní situace. Často je útočníkem jako zdůvodnění uvedeno, že se jedná pouze o běžnou hádku a neshodu, mezi partnery.

V oblasti domácího násilí rozpoznáváme několik typů pachatelů.

Mezi základní patří:

⇒ **domácí násilník** - jedná se o osobu, která na venek působí jako slušný člověk, kterým je však užíván fenomén dvojí tváře;

⇒ **stresový slaboch** - jedná se o osobu, která sama řeší stresové stavy a násilí vůči blízkým bere jako odreagování;

⇒ **rozpadlý alkoholik** - jedná se o osobu, která uvedené jednání omlouvá a přikládá ho vlivu alkoholu, případně jiným návykovým látkám a často to si své jednání po vyprchání ovlivnění uvedenou látkou ani nepamatuje;

⇒ **nepolepšitelný násilník, nebo také sociální sadista** – osoba která své jednání často opakuje, byla za toto již potrestána, ale považuje násilí za běžnou součást života.

2. ZPŮSOB ŘEŠENÍ PROBLEMATIKY DOMÁCÍHO NÁSILÍ ZE STRANY POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY

Tato kapitola pojednává o postupu policie při přijetí oznámení o domácím násilí. V kapitole jsou obsaženy základní zásady počínající přijetím oznámení, až po vyhodnocení situace na místě. Rovněž zde budou uvedeny zásady jednání policie s ohroženou a násilnou osobou. V závěru jsou popsány nejčastější chyby, ke kterým ze strany policie při vyhodnocování vzniklé situace dochází.

2.1 Způsoby přijetí oznámení incidentu se znaky domácího násilí

K oznámení o spáchání domácího násilí dochází na Policii České republiky nejčastěji třemi způsoby:

❶ Oznámení poškozenou stranou a to přímo na útvaru Policie České republiky

Takové oznámení je ve většině případů až po útoku, který si vyžádá lékařské ošetření. Poškozená strana je k oznámení často vyzvána ošetřujícím lékařem. Při těchto oznámeních je poškozená strana již rozhodnuta uvedené oznámení učinit. Zde dochází ze strany policie k okamžitému zaprotokolování celého skutku. Dále dochází k provedení úkonů, které mají za úkol předejít opakovaným útokům. Policií České republiky je skutek prošetřován, kdy na základě získávaných skutečností, dochází k právní kvalifikaci uvedeného činu a dle této k provádění zákonem stanovených úkonů.

❷ Oznámení třetí stranou na Policii České republiky

Tato oznámení bývají prováděna osobami, které v daném prostředí přímo nežijí. Může se jednat např. o sousedy, známé, případně další členy rodiny a osoby, které se členy rodiny přicházejí do kontaktu.

Oznámení bývá ze strany policie rovněž zadokumentováno a ve věci dochází k dalšímu prošetřování. Prověřování spočívá ve výslechu jednotlivých osob přítomných danému jednání. Prošetřování těchto oznámení má ze strany policie určitá specifika.

Tyto spočívají v tom, že oznámení není učiněno přímo poškozenou osobou, která si často páchání uvedených činů vůči sobě ani neuvědomuje a celou situaci zlehčuje. Prošetřování uvedeného oznámení, musí být proto prováděno vždy velice svědomitě a důkladně. V případě těchto oznámení, musí být oznamovatel k uvedenému skutku řádně vytěžen.

❸ Oznámení incidentu na tísňovou linku přímo v průběhu násilného jednání

Toto oznámení patří mezi nejčastější, které je policií v dané problematice přijímáno. Policisté se v těchto případech musí řídit Etickým kodexem Policie České republiky a to zejména první větou, která zní „ Příslušníci Policie České republiky, vědomi si svého poslání, spočívajícího ve službě veřejnosti, založeného na úctě a respektu k lidským právům.“³

V odstavci 1, jsou vedeny cíle Policie České republiky, kterými jsou:

- ↳ chránit bezpečnost a pořádek ve společnosti;
- ↳ prosazovat zákonnost;
- ↳ chránit práva a svobody osob;
- ↳ preventivně působit proti trestné a protiprávní činnosti a potírat ji;
- ↳ usilovat o trvalou podporu a důvěru veřejnosti.⁴

Při výjezdech k uvedeným incidentům je rovněž nutno dbát zvýšeného důrazu na ustanovení odstavce 2, a to na základní hodnoty Policie České republiky. První čtyři odstavně tohoto ustanovení řadíme mezi nejdůležitější a těmito jsou:

- ↳ profesionalita;
- ↳ nestrannost;
- ↳ odpovědnost;
- ↳ ohleduplnost.⁵

---

³ Etický kodex Policie České republiky

⁴ Etický kodex Policie České republiky

Jako při každém prověření oznámení, tak i u prověření oznámení možného domácího násilí, musí policisté postupovat vždy dle platných zákonů a norem České republiky a obzvláště dle ustanovení zákona č. 273/2009 Sb., Zákon o policii České republiky.

2.2 Pravidla postupu policisty po oznámení incidentu se znaky domácího násilí

V případě, že byl incident o domácím násilí oznámen na tísňovou linku a přítomnost policistů je na místě nezbytná, je nutné dodržovat určité zásady a pravidla, která jsou pro uvedenou problematiku daná.

1. Před zahájením výjezdu k danému incidentu je nutno se řádně připravit. Řádná příprava spočívá v prvotním, důkladném vytěžení oznamovatele uvedeného činu.

V oznámení musí být vždy jasně stanoveno:

⇒ Ztotožnění oznamovatele, jméno příjmení, pohlaví, věk, kontaktní telefon ze kterého je oznámení učiněno, případně na kterém bude do příjezdu Policie k zastížení. Zda se jedná o poškozeného nebo agresivní osobu a případný vztah zúčastněných osob.

⇒ Kde přesně se oznamovatel v době oznámení nachází. Jestli je v místě kde k incidentu došlo, případně zda již tento místo opustil, v obou případech musí být uvedena přesná specifikace oblasti (město, ulice, číslo domu, případně číslo bytu, kontaktní osoba na místě).

⇒ Zda došlo ke zranění osoby, které si žádají na místo přivolání rychlé zdravotní služby, případně osoba již lékařské ošetření sama vyhledala.

⇒ Jestli se v místě v době oznámení nachází agresor, zda je přítomný provedení oznámení, nebo se případně nachází v jiném místě obydlí anebo již z místa odešel.

---

⁵ Etický kodex Policie České republiky

⇒ Probíhá li v době oznámení agrese útočníka a v jakém je v současné době rozpoložení, je nebo není tento pod vlivem alkoholu, jiné návykové látky a zda tento k útoku užil nějakou zbraň.

⇒ Zda se v místě činu nachází ještě jiná osoba, která by mohla být ohrožena a byla svědkem uvedeného jednání. Zde by mělo být vytěžení rovněž zaměřeno na to, jestli se v obydlí nachází nějaké nezletilé případně mladistvé osoby.

2. Policisté by měli vždy mít pro případ řešení uvedeného jednání u sebe dokumentaci potřebnou pro řádné zaevidování uvedeného jednání. Těmito jsou úřední záznam o incidentu se znaky domácího násilí, potvrzení o vykázání, poučení vykázané a ohrožené osoby, potvrzení o převzetí klíčů.

3. Před příjezdem by měli mít policisté jasně rozdělené role. Tyto by si měli dohodnout dopředu, což vede k ulehčení a urychlení situace přímo při jednání. Rozdělení rolí spočívá v tom, že si zasahující policisté dohodnou, kdo bude jednat s osobou ohroženou a kdo s osobou agresora. Dle zásad policie platí, že s osobou agresora jedná policista zkušenější, starší a fyzicky nejzdatnější

Pokud se jedná o smíšenou hlídku policie (muž – žena) jedná s agresivní osobu vždy muž. Pokud se na místě nacházejí děti, jedná s těmito žena, případně policista, který má zkušenosti s dětmi.

4. Další důležitá zásada při výjezdu k uvedeným incidentům je ta, že jednou započatý výjezd se neruší. Policista by měl vždy po obdržení oznámení, dorazit na místo činu a provést zde kontrolu a vytěžení obou zúčastněných stran. Tato zásada je užívána z důvodu, že odvolání oznámení, může být vynuceno osobou agresora. Policista by měl na místě činu vždy provést kontrolu společného obydlí. Kontrola se provádí za účelem zjištění možných znaků předchozího násilí např. rozbité nádobí, poškozený nábytek. Pokud by bylo ze strany agresora policistům bráněno do obydlí vstoupit, může policista využít zákonná opatření pro vstup do obydlí a to z důvodného podezření ze spáchání násilného jednání.

5. Po příjezdu na místo policista provede poučení a vysvětlení zúčastněným osobám z jakého důvodu byl na místo přivolán. K vytěžení zúčastněných osob by mělo docházet odděleně a to zejména z důvodu zamezení možného ovlivnění jednotlivých aktérů. Při vytěžení jednotlivých účastníků musí policista dodržovat určité zásady specifické pro jednání s osobu poškozeného a naopak pro jednání s agresorem.

2.3 Zásady pro jednání s osobu ohroženou

► Zasahující policista musí při prvním kontaktu s ohroženou osobu dbát vždy velké opatrnosti a profesionality. První kontakt s ohroženou osobu má zásadní vliv na další komunikaci v průběhu celého šetření daného činu. Nevhodná reakce na první kontakt ohrožené osoby s policistou, by mohla tuto vrátit zpět do násilného vztahu, ze kterého se osoba za pomoci policie snaží vymanit.

► Další důležitou zásadou je pečlivě naslouchat ohrožené osobě, její situaci nesmí policista nějak bagatelizovat. Zasahující policista musí být na místě připraven na zásadní otázky pokládané ohroženou osobu. Této poskytne rady a další kontakty na příslušné organizace, které osobě v těžké situaci pomohou.

► Policista si na místě musí uvědomit, že ohrožená osoba násilí nepáchá a není příčinou páchaného domácího násilí. Policista rovněž v dané věci nemůže brát tzv. právo do svých rukou, kdy musí na místě předpokládat, že ohrožená osoba žádá kompetentní pomoc nebo zákrok a že v mnoha případech potřebuje alespoň v malé míře obnovit svůj pocit bezpečí.

► Na místě rovněž musí policista zjistit přítomnost dalších osob a to zejména dětí, které mohli být přítomny uvedenému jednání. Tento důvod je uvedený ve Stanovisku OBD k postupu policie vůči dítěti – svědkovi domácího násilí, kde je uvedeno, že dítě přítomné domácímu násilí, byť i jeho jednotlivým incidentům, policie musí zahrnout do kategorie osob domácím násilím ohrožených.⁶

---

⁶ Ministerstvo vnitra, Stanovisko OBD k postupu policie vůči dítěti-svědkovi domácího násilí

Stanovisko je dále podloženo stanoviskem Světové zdravotnické organizace z roku 2003, kde je charakterizována situace, ve které jsou děti svědky domácího násilí, jako jejich psychické týrání. Ze stanoviska Evropského hospodářského a sociálního výboru (EHSV) „Děti jako nepřímé oběti domácího násilí“, z roku 2006 jednoznačně vyplývá závěr, že děti, které jsou svědky domácího násilí, jsou vždy také oběťmi domácího násilí.⁷

Ohrožené osobě by měl policista na místě sdělit, že pokud se v dané věci nejedná o ojedinělou událost, situace se bude zřejmě opakovat a intenzita útoku se bude stupňovat. V případě, že se na místě nacházejí děti, policista by měl poškozenou osobu rovněž upozornit na možné útoky, které by mohli směřovat právě proti dětem. Osobu je rovněž nutno upozornit, že pokud se rozhodne od agresora odejít, nebude na uvedenou situaci sama. Policista rovněž poškozené předá kontaktní údaje na organizace, které se podobným jednáním zabývají a poskytují další kvalifikované rady a útočiště pro oběti domácího násilí. V České republice jsou zřizovány v rámci sociálních služeb tzv. Intervenční centra.

Intervenční centra jsou jednou ze služeb sociální prevence podle § 60a zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. V intervenčních centrech je na základě vykázaní ze společného obydlí nabídnuta pomoc osobám ohroženým násilným chováním vykázané osoby nejpozději do 48 hodin od doručení kopie úředního záznamu o vykázaní. Pomoc intervenčního centra může být poskytnuta rovněž na základě žádosti osoby ohrožené násilným chováním jiné osoby obývající s ní společné obydlí nebo i bez takového podnětu a to bezodkladně poté, co se intervenční centrum o ohrožení osoby násilným chováním dozví. Sociální služby v intervenčním centru jsou poskytovány jako služby ambulantní, terénní nebo pobytové. Služby intervenčních center jsou poskytovány bezplatně.

Součástí služby je zajištění spolupráce a vzájemné informovanosti mezi intervenčními centry, poskytovateli jiných sociálních služeb, orgány sociálně-právní ochrany dětí, obcemi, útvary Policie České republiky a obecní policie, jakož i ostatními orgány veřejné správy.⁸

Další významnou organizací, která se rovněž zabývá poskytováním služeb účastníkům domácího násilí, patří DONA Linka tel. 251511313, která je součástí organizace

---

⁷ Ministerstvo vnitra, Stanovisko OBD k postupu policie vůči dítěti-svědкови domácího násilí (červen 2010)

⁸ www.mpsv.cz dne 1.2.2012

Bílý kruh bezpečí.

Bílý kruh bezpečí je organizace, která poskytuje odbornou, bezplatnou a diskrétní pomoc obětem a svědkům trestných činů a rovněž obětem a účastníkům domácího násilí.

2.4 Zásady pro jednání s osobou agresora

I s osobou agresora musí policisté při zákroku jednat dle platných ustanovení zákonů České republiky a rovněž dle Etického kodexu Policie České republiky.

◆ Jako základní zásada jednání s uvedenou osobu je přesvědčit se, zda osoba není ozbrojena. Tato zásada je jako prvotní a to z důvodu zachování bezpečnosti všech zúčastněných osob tak rovněž zasahujících policistů.

◆ S osobou agresora by měl jednat policista fyzicky zdatnější a to z důvodu možného hrozícího rizika napadení.

◆ Osoba agresora je často považována za osobu dvou tváří. Toto znamená, že se chová zcela jinak, než když je s obětí sama. Agresor se rovněž často snaží své chování omlouvat a celou situaci zlehčovat a bagatelizovat. Zde může ze strany agresora docházet k pokusu o manipulaci policistů a snahu se přesvědčit o tom, že jednání, které tento učinil, bylo správné a dané situace nešla řešit jiným způsobem. Na toto však policista nemůže brát zřetel a musí řádně posoudit a vyhodnotit všechny zjištěné skutečnosti.

◆ Zasahující policista by měl po zjištěných skutečnostech upozornit osobu o tom, že násilné chování je nepřijatelné a neomluvitelné. Dále by mělo dojít k vysvětlení, že pokud má násilná osoba s ohroženou osobou spory, tyto musí řešit bez použití násilí. V opačném případě se agresor vystavuje nebezpečí zákonného postihu.

◆ Policista se rovněž nesmí nechat zastrašit případnými hrozbami a výhružkami, které jsou ze strany agresora před ohroženou osobou ukázkou, že tento má na místě nad policisty převahu. Při tomto je policista oprávněn užít zákonných prostředků k zamezení uvedeného jednání.

2.5 Nejčastější chyby policie při prvotních úkonech při výjezdu k incidentům se znaky domácího násilí

Vzhledem k tomu, že výjezdy k případům možného domácího násilí, jsou jedny z nejobtížnějších v oblasti profesionální role policisty a to z důvodu omezení osobních projevů vůči osobě agresora a ohrožené osobě. Při těchto dochází velmi často k velkým emočním vypětím a stavům zúčastněných stran, kdy jednotlivé výpovědi účastníků jsou mnohdy zcela rozdílné. Dochází i ze strany policie v ojedinělých případech k pochybení při jednání na místě činu.

Nejčastější chyby na místě činu jsou:

⇒ Zanedbání řádného prvotního šetření na místě činu a vytěžení všech účastníků incidentu. Při tomto zanedbání může dojít ke špatnému označení jednání, které může vést k reálnému riziku opětovného útoku po odjezdu hlídky.

⇒ Nejistota při provádění služebního úkonu. Policisté mohou být v problematice domácího násilí nedostatečně proškoleni, nebo při řešení obdobných případů nemají dostatečné zkušenosti. Policista se často snaží na místě vyřešit vztah jednotlivých aktérů incidentu, což však tomuto nepřísluší. Policista neprofesionálním a nadřazeným jednáním může přispět i ke zhoršení uvedené situace a v krajním případě i k reakci, kdy ohrožená osoba společně s agresorem, obrátí protiprávní jednání proti osobě zasahujícího policisty. Toto bývá způsobeno emočním vypětím účastníků a rovněž tím, že ohrožená osoba se svým způsobem spoléhá na pomoc zasahujícího policisty, přičemž tato pomoc nepřišla v předpokládaném rozsahu a jak oprávněně očekávala.

⇒ Další chybou při prvotním prověření oznámení, jsou špatně pokládané otázky a rovněž odpovědi na zadané otázky a zcela nevhodné rady ze strany policistů. Mezi nejčastější chybné otázky patří například otázka „Proč mi toto říkáte?“ Ohrožená osoba se snaží policistovi vysvětlit svůj stav, kdy však tento jí odvěti zcela nevhodně.

⇒ Další podobnou chybnou reakcí policisty je „Co s tím mám dělat?“ Ohrožená osoba při oznámení uvedeného činu předpokládá, že na místo přijede policista, který svým profesionálním způsobem pomůže k řádnému řešení vzniklé situace. Radou, případně poskytnutím dalších kontaktů a zákonným zásahem osobě dokáže, že tato situace má řešení.

⇒ Mezi chyby rovněž patří nevhodné rady typu „Tak se rozved'te, odstěhujte k příbuzným apod.“ Policista na místě není zcela seznámen ze životní situací ohrožené osoby a může současný stav posoudit chybně. Jako další častá chyba je uvedeno, že policista ohrožené osobě sdělí např. „To není práce pro polici, tato se uvedeným jednáním bude zabývat, až dojde ke zranění“ Domácí násilí nemusí být pouze fyzické, ale toto může mít i jiné formy, které jsou uvedeny v předchozích částech práce a policista přivolaný na místo má zákonnou povinnost, věc řádně prověřit a určit další postup v šetření této.

⇒ Chybou zasahujícího policisty na místě jsou i přehnané etické aspekty.

Při tomto jednání policista slibuje ohrožené osobě věci (okamžité vyřešení, okamžité zlepšení situace, okamžitý obrat k lepšímu), které nejsou v jeho silách ani kompetenci splnit, čímž se nechtěně odpoutá od profesního a profesionálního postupu řešení dané situace.

Špatně provedeným zákrokem ze strany policie, může dojít k opačnému jevu, než zabránění dalšího protiprávního jednání a pomoc ohrožené osobě. Ohrožená osoba často s oznámením dlouhou dobu váhá a proto neprofesionální přístup policie na místě činu, ji může utvrdit v tom, že oznámení je zcela bezpředmětné. Dále může osobě agresora přidat pocit, že je ve svém obydlí nedotknutelným a jeho agresivita se může dále a více stupňovat. Takové jednání může vyústit až ke spáchání závažného trestného činu. Tomu se dá při řádném, profesionálním a zákonném postupu policie na místě střetu, ve velké míře zabránit a tak předcházet dalším obdobným činům

2.6 Postup při vyhodnocování incidentu se znaky domácího násilí

Za nejdůležitější úkon ve výše uvedených případech, je však správné posouzení situace na místě a zvolení správného určení dalšího postupu. Jedním ze zásadních úkonů je vyhodnocení, zda se v dané věci jedná skutečně o domácí násilí, nebo o jiný delikt. K tomuto posouzení Policie České republiky používá formulář vedený pod názvem „Otázky SARA DN.“⁹

---

⁹ pozn. SARA je mezinárodní označení metody pro hodnocení a řízení rizika eskalace domácího násilí. Jedná se o zkratku počátečních písmen Spoustal Assault Risk Assessment (hodnocení rizik v partnerských napadeních. Autory metody jsou kanadský psycholog R. Kropp a švédský policejní psycholog H. Bellfrage. České verze SARA DN vznikla ve spolupráci obou autorů s Bílým kruhem bezpečí v roce 2006

Tento formulář je tvořen třemi oddíly, ve kterých jsou rozepsány konkrétní otázky, na které je možno odpovědět ANO-NE-NEZJÍŠTĚNO (viz. příloha č.1)

1. První oddíl je nazván *Násilí ve vztahu k blízké osobě.*

V tomto se nachází pět otázek:

- ◆ Dopouští se násilná osoba fyzického nebo sexuálního násilí?
- ◆ Vyhrožuje závažným násilím, sděluje své násilné úmysly?
- ◆ Dochází ke supňování fyzického nebo sexuálního násilí, nebo výhrůžek a úmyslů ze strany násilné osoby?
- ◆ Porušuje násilná osoba příkaz soudu a jiná nařízení?
- ◆ Má násilná osoba názory a postoje, které schvalují násilí?

2. Druhý oddíl je nazván *Obecné sklony násilné osoby k násilí.*

Tento oddíl je rovněž tvořen pěti otázkami:

- ◆ Dopouští se násilná osoba obecné kriminality?
- ◆ Jsou informace o problémech v předchozích vztazích?
- ◆ Má násilná osoba pracovní nebo finanční problémy?
- ◆ Má násilná osoba problémy s toxikomanií a jinými závislostmi?
- ◆ Má násilná osoba problémy v oblasti duševního zdraví?

3. Třetí oddíl je nazván *Zranitelnost ohrožené osoby.*

Tento oddíl obsahuje 6 otázek:

- ◆ Chová se ohrožená osoba rozpručně ve vztahu k násilné osobě?
- ◆ Má z násilné osoby extrémní strach?
- ◆ Má ohrožená osoba problém se zajištěním svého bezpečí?
- ◆ Existují objektivní překážky, které brání zajištění bezpečí pro ohroženou osobu (nejenom v místě bydliště, ale i v zaměstnání)?
- ◆ Má ohrožená osoba závažné osobní problémy?

Závěrečná otázka formuláře je již zcela specifická tato zní.

◆ *Byly splněny podmínky pro vykázání násilné osoba.* Zde již existují pouze dvě odpovědi a to ANO-NE, jiná možnost pro tuto otázku již není přípustná.

Po vyplnění uvedeného dotazníku, jehož výsledek není statistický. Toto znamená, že i jedna kladná odpověď, pokud je pro tuto závažné opodstatnění, může vést k vykázání násilné osoby a k označení incidentu za domácí násilí.

3. INSTITU VYKÁZÁNÍ

Předchozí kapitoly této práce, byly zaměřeny na domácí násilí jako pojem, jeho znaky a způsoby určení. Následující kapitola bude zaměřena na preventivní opatření domácím násilím, institut vykázání. Kapitola bude obsahovat základní pojmy, způsoby, lhůty a postupy vykázání. V závěru kapitoly budou uvedeny některé specifické příklady vykázání, ke kterým může rovněž dojít.

3.1 Základní pojmy institutu vykázání

Vykázání

„Vykázání se rozumí využití oprávnění policisty, na základě něhož je násilná osoba povinna na dobu 10 dnů opustit společné obydlí a jeho bezprostřední okolí, zdržet se vstupu na tato místa a zdržet se styku nebo navazování kontaktu s ohroženou osobou.“¹⁰

Vykázání není bráno jako forma trestu pro násilnou osobu, ale jako preventivní opatření, proti vzniku případného dalšího násilí

Vykázaná osoba

„Vykázanou osobu se rozumí násilná osoba, vůči které bylo rozhodnuto o uplatnění institutu policejního vykázání.“¹¹

Společné obydlí

„Společným obydlím se rozumí byt, dům nebo jiný objekt, jehož prostor násilná a ohrožená osoba obývají společně, přičemž se vyžaduje jen faktický stav společného bydlení, nikoliv vedení společné domácnosti, právním titulem společného bydlení může být např. vlastnictví nemovitosti, nájemní či podnájemní vztah, ale i faktické společné bydlení na základě rodinných i jiných vztahů.“¹²

---

¹⁰ čl. 1 písm. I) závazného pokynu policejního prezidenta č. 200 ze dne 22. prosince 2008, o provádění vykázání.

¹¹ Důvodová zpráva k návrhu zákona č. 135/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím.

¹² čl. 1 písm. h), závazného pokynu policejního prezidenta č. 200 ze dne 22. prosince 2008, o provádění vykázání.

Lhůta vykázání

Doba, po kterou se vykázaná osoba nesmí vrátit do míst, kde k opatření došlo a na které se vykázání vztahuje. Týká se rovněž i zákazu kontaktu s ohroženou osobou. Lhůta vykázání se počítá od doby, kdy byl pokyn vykázání učiněn a je stanovena na 10 po sobě jdoucích dní.

Prostor vykázání

„Územní rozsah prostoru, na který se vykázání vztahuje, určí policista podle míry požadavku účinné preventivní ochrany osoby ohrožené útokem“¹³

Bílý kruh bezpečí BKB

Občanské sdružení založené v roce 1991, působící na území celé České republiky. „Poslání BKB sleduje tři cíle: poskytovat přímou pomoc obětem a svědkům trestných činů, podílet se na prevenci kriminality a usilovat o zlepšení práv a postavení poškozených v trestním řízení.“¹⁴

3.2 Zařazení institutu vykázání do českého právního řádu

Institut vykázání, byl zařazen do českého právního řádu a to zákonem č. 135/2006 Sb., kterým se mění některé zákony zabývající se ochranou před domácím násilím. Návrh zákona vznikl na základě iniciativy neziskové organizace Bílý kruh bezpečí a to v rámci expertní skupiny Aliance proti domácímu násilí, která měla působení v rámci Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky. „Návrh byl poprvé prezentován na Národním kongresu Aliance proti domácímu násilí v říjnu roku 2004. O měsíc později byl formou poslanecké iniciativy podepsán 55 poslanci, v čele s členem Aliance proti domácímu násilí, Janem Kasalem, předložen Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky“¹⁵

Po schválení Poslaneckou sněmovnou nebyl zákon přijat Senátem. Zákon byl vrácen

---

¹³ čl.1 písm. h), závazného pokynu policejného prezidenta č. 200 ze dne 22 prosince 2008, o provádění vykázání

¹⁴ www.wikipedia.org

¹⁵ Bílý kruh bezpečí: Tiskové prohlášení Bílého kruhu bezpečí a Aliance proti domácímu násilí k přijetí zákona na ochranu před domácím násilím .Dostupný z www.bkb.cz

zpět do Poslanecké sněmovny k dopracování. Toto probíhalo do dne 14. března roku 2006, kdy byla přehlasována horní komora Parlamentu České republiky. Po tomto přehlasování, které bylo 139 hlasy, byl uvedený právní předpis dne 31. března roku 2006, podepsán prezidentem České republiky. *Zákon č. 135/2006 nabil účinnosti dnem 1. ledna roku 2007.*

Po nabytí právní moci, se institut vykázání stal jedním z nástrojů neustále zesilujícího boje proti jevu zvanému jako domácí násilí. Uvedením v platnost zákona č. 135/2006, tak skončila doba, kdy bylo domácí násilí považováno za soukromou záležitost, do které není možno zasahovat státní mocí.

3.3 Způsoby vykázání násilné osoby

Vzhledem k tomu, že vykázání osoby ze společného obydlí, je zásadní zásah do soukromí každého občana, musí být toto bez výjimky prováděno stanovenou zákonnou formou.

Vykázání se provádí dvěma způsoby:

1. Předběžné opatření

K vykázání násilné osoby, může dojít na základě rozhodnutí soudu. Toto je upraveno novelou zákona č. 99/1963 Sb., Občanský soudní řád. Novela upravuje vykázání násilné osoby, kdy toto je prováděno na základě předběžného opatření soudu. Předběžné opatření soudu ve většině případů navazuje na vykázání již provedené ze strany Policie České republiky. Předběžné opatření se vydává vždy na návrh ohrožené osoby. Toto je rozdíl mezi vykázáním provedeným policií a předběžným opatřením vydaným cestou soudu.

Soud v součinnosti s příslušnými státními orgány, provede vykázání násilné osoby ze společného obydlí. Při tomuto jsou násilné osobě odebrány klíče od společného obydlí.

Násilné osobě musí být umožněno si z obydlí vzít osobní věci nutné pro osobní potřebu, cennosti, doklady a věci nutné pro podnikání vykázané osoby. Tyto věci si osoba vezme při vykázání. Pokud není osoba vykázání přítomna, je této je na žádost umožněn vstup do obydlí k vyzvednutí osobních věcí. Toto je prováděno za přítomnosti státního orgánu.

Pokud násilná osoba poruší rozhodnutí soudu o vykázání a do obydlí se i přes udělené

vykázání vrátí, dopouští se dle trestního zákoníku, přečinu Maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání dle ustanovení § 337 odstavce 2, zákon č. 40/2009 Sbírky. Za uvedený skutek je stanovena sazba s horní hranicí trestu odnětí svobody 5 let, případně peněžitý trest.

K projednání uvedeného činu dochází již v klasickém trestním řízení, stanoveným postupem dle ustanovení paragrafů uvedených zákonem č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád).

2. Vykázání ze strany Policie České republiky

Vzhledem k tomu, že příslušníci Policie České republiky, jsou ve většině případů u incidentů se znaky domácího násilí jako první. Působí jako tzv. pomyslný nárazník při prvním styku s uvedenou problematikou a jednotlivými stranami, jak je již uvedeno v předchozí kapitole této práce. Jsou to ve většině případů právě zasahující policisté, kteří vzniklou situaci vyhodnocují a rozhodují o provedení vykázání násilné osoby. *Samotné vykázání je pro orgány policie zakotveno v zákoně č. 273/2008 Sb., Zákon o Policii České republiky, který vešel v platnost dnem 1.1.2009. Vykázání je zde vedeno v Hlavě VII VYKÁZÁNÍ, § 44 - 47*

Zásadní a prvotní na místě je odstavec č. 1 uvedeného § 44, který zní „Lze-li na základě zjištěných skutečností, zejména s ohledem na předcházející útoky, důvodně předpokládat, že se osoba dopustí nebezpečného útoku proti životu, zdraví anebo svobodě nebo zvláště závažného útoku proti lidské důstojnosti, je policista oprávněn vykázat tuto osobu z bytu nebo domu společně obývaného s útokem ohroženou osobou (dále jen „společné obydlí“), jakožto i z bezprostředního okolí společného obydlí. Policista je oprávněn tuto osobu vykázat i v její nepřítomnosti.“¹⁶

Zákon v daném případě hovoří o tom, že násilnou osobu může vykázat policista. Vykázání je následně upraveno Závazným pokynem policejného prezidenta č. 166 ze dne 23. prosince 2009, o provádění vykázání, kde je uvedený pojem *POLICISTA* blíže specifikován. Zde je ve článku č. 1 uvedeno. „Vykázat osobu, je oprávněn příslušník policie

---

¹⁶ z.č. 273/2008 Sb., O Policii České republiky, §44

(dále jen policista) služebně zařazen ve službě kriminální policie a vyšetřování nebo službě pořádkové policie, služebně zařazený na obvodním (místním) oddělení policie, pokud byl k posuzování incidentů řádně proškolen.¹⁷

3.4 Lhůta pro vykazání

Doba stanovená pro vykazání je obsažena v zákoně č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky a to v §44 odstavec 2.

„Vykazání trvá po dobu 10 dnů, ode dne jeho provedení. Tuto dobu nelze zkrátit ani se souhlasem ohrožené osoby. Podání návrhu na vydání předběžného opatření podle občanského soudního řádu v průběhu vykazání se doba vykazání prodlužuje do dne nabytí právní moci rozhodnutí soudu o tomto návrhu.“¹⁸

„Tato lhůta se počítá od okamžiku, kdy byl faktický pokyn učiněn, nikoliv až od předání potvrzení podle § 44 odst. 3., které se může stát i později.“¹⁹

Stanovená lhůta vykazání 10 dní musí být bezpodmínečně dodržena. Tuto nelze zkrátit ani na žádost ohrožené osoby. Prioritou institutu vykazání je právě ochrana ohrožené osoby, kdy tato si však svou vzniklou situaci ani často neuvědomuje a snaží se o to, aby se násilná osoba vrátila do společného obydlí dříve.

Proti zákonem stanovené lhůtě 10 dní, je možno lhůtu vykazání prodloužit. Prodloužení lhůty vykazání, je však již zcela závislé na učiněných opatřeních ze strany ohrožené osoby. Osoba musí v době probíhajícího vykazání, podat návrh na provedení předběžného opatření. Tento návrh je podáván dle občanského soudního řádu. Návrhem se následně doba vykazání prodlužuje až do dne nabytí právní moci, rozhodnutí příslušného soudu o učiněném návrhu. Pokud ohrožená osoba nepodá návrh na učinění předběžného opatření v době průběhu vykazání, může toto učinit i dodatečně. Osoba násilná se však po uplynutí doby 10 dní může do společného obydlí vrátit.

---

¹⁷ ZPPP č. 166/2009 článek 1

¹⁸ Z.č. 273/2008 Sb., O Policii České republiky, §44

¹⁹ Mates, P. In Mates, P. a kol. Nové policejní právo. Právní předpisy s komentářem. Linde Praha, a.s.

Předběžné opatření soudu trvá po dobu jednoho měsíce a to ode dne následujícího po dni uplynutí 10 denní lhůty vykazání. Rozhodnutí může být aplikováno v maximální délce 1 roku od jeho nařízení. Uvedené skutečnosti jsou stanoveny v §76 Občanského soudního řádu.

Maximální doba opatření na 1 rok, je již dostačující k tomu, aby si ohrožená osoba odhodlala k provedení nezbytných kroků nutných k celkovému vyřešení vzniklé situace. Těmito kroky se převážně rozumí řešení bytového stavu, rozvodové řízení, sociální prostředí.

Ukončení vykazání v průběhu desetidenní lhůty

Dobu vykazání 10 dní není možno zkrátit ani se souhlasem poškozené osoby.

Toto opatření lze předčasně ukončit a to podáním námitky dle §44 odstavce 5 zák. č. 173/2008 Sb. Námitka je podávána vykázanou osobou a to na místě při vykazání. Vykázaná osoba tímto dává najevo nesouhlas s provedeným úkonem. Námitka proti vykazání musí být projednána v co nejkratší době, která je stanovena na maximální dobu 3 dnů. Námitka je projednávána vedoucím místně příslušného územního odboru vnější služby, případně zastupujícím funkcionářem. „Shledá-li krajské ředitelství, že podmínky pro vykazání nebyly splněny, vykazání ukončí a o této skutečnosti vyrozumí ohroženou a vykázanou osobu bez zbytečného odkladu.“²⁰ Vykázaná osoba se následně může vrátit zpět do společného obydlí.

3.5 Postup při vykazání dle § 44 z. č. 273/2008 Sb.

Postup při vykazání je rozdělen do několika fází, které je nutno při tomto opatření dodržet.

1. Fáze - jedná se o prvotní úkony, při přijetí oznámení, případně příjezdu hlídky policie na místo. Tyto zásady jsou obsaženy v první kapitole této práce, kdy se jedná o získání informací k případu, získání informací ke znakům možného domácího násilí, rozhodnutí o dalších opatřeních.

2. Fáze - nastává v případě, že se policista již rozhodne provést samotné vykazání.

---

²⁰ z.č. 273/2008 Sb., O Policii České republiky, §44 odst.6

Vzhledem k tomu, že se jedná o jeden z nejdůležitějších kroků do soukromí občanů, je nutno při tomto dodržovat určité zásady, kdy se jedná o:

↳ **Zajisti přítomnost nezúčastněné osoby** - tato byla měla být dodržována, vždy kdy to situace umožní. Nezúčastněnou osobou se rozumí, osoba, která není zainteresována v samotném případě. Může se jednat například o příslušníka městské policie, pracovníka sociální zprávy atd. Od této zásady lze ustoupit, pokud by v daném případě hrozilo nebezpečí z prodlení, kdy shánění osoby by přispělo ke zhoršení situace vzniklé na místě. Dále například kdyby v bytě zůstal pouze jeden zasahující policista, ohrožen násilnou osobu, v nočních hodinách apod.

↳ **Policista musí vypsát potvrzení o vykázání dle vzoru závazného pokynu Policejního Prezidenta 200/2008** - toto předá proti podpisu násilné, ale i ohrožené osobě. V potvrzení jsou uvedeny nacionálně zúčastněných osob, paragraf a zákon, dle kterého došlo k vykázání, vymezení prostoru, na který se vykázání vztahuje, podpisové doložky obou stran, adresa útvaru policie u které si vykázaná osoba může vyzvednout kopii úředního záznamu o vykázání. Pokud z nějakého důvodu nedojde k podpisu uvedeného potvrzení některou ze zúčastněných stran, toto nemá žádný právní důsledek. (viz. příloha č. 2)

↳ **Policista musí proti podpisu (pokud to situace dovoluje a umožňuje), předat poučení vykázané a ohrožené osobě.** Poučení jsou dle §44 z. č. 273/2008 Sb., kdy v těchto jsou vedeny práva a povinnosti ohrožené a vykázané osoby. (příloha č.3 - poučení ohrožené osoby, příloha č. 4 poučení vykázané osoby)

↳ **Vyzvat násilnou osobu k vydání klíčů od bytu (obydlí)** - tato skutečnost, je dále poznamenána do potvrzení o vykázání.

↳ **Poučit násilnou osobu, o tom, že pokud nesouhlasí s vykázáním, může proti vykázání podat námitku.** Námitka může být podána dvěma způsoby a to ústně přímo na místě, kdy námitka je zaznamenána do potvrzení o vykázání. Případně písemnou formou do 3 dnů od převzetí potvrzení o vykázání, kdy námitka se podává u vedoucího místně příslušného územního odboru. Námitka proti vykázání však v žádném případě nemá pro vykázání odkladný účinek.

↳ **Předat ohrožené osobě informace o místech pomoci** - ve většině případů se jedná o předání informací a kontaktních údajů na neziskové organizace, zabývající se pomocí

obětím domácího násilí.

↳ *Vyzvat násilnou osobu, aby si tato vzala věci své osobní potřeby* - doklady, hygienické potřeby, léky a další zdravotnické potřeby, cennosti, dokumenty. K tomuto by měl policista stanovit přiměřenou dobu, která je uváděna na dobu cca 30 minut, což je doba nezbytná pro zabalení zavazadla na kratší dovolenou.

↳ *Vyzvat osobu k opuštění bytu* - pokud osoba odmítne dobrovolně opustit obydlí, policista osobu poučí o možnosti využití donucovacích prostředků dle zákona č. 273/2008 Sb. Pokud i přes výzvy osoba odmítne obydlí opustit, policista provede vyvedení osoby za použití donucovacích prostředků a dále zajištění násilné osoby dle ustanovení § 26 z.č. 273/2008 Sb.,

↳ *Po vykázání policista předá vykázané osobě seznam ubytovacích zařízení a možný kontakt na instituce* - na tyto se může vykázaná osoba obrátit z žádostí o pomoc.

↳ *Osobu lze vykázat i pokud se přímo nenachází na místě provádění úkonu* - tato z místa před příjezdem policie odešla, oznámení je přijímáno na služebně apod.

V takovém případě policista zjišťuje informace směřující k nalezení osoby, případně učiní potřebná opatření, aby byla osoba srozuměna s tím, že byla vykázána. V případě nalezení osoby je této předáno poučení a výše uvedené náležitosti vykázání.

↳ *Pokud se ve společném obydlí, ve kterém bylo zjištěno domácí násilí a došlo při tomto k uplatnění vykázání, nachází nezletilé dítě, musí o tomto být vždy vyrozuměn orgán sociálně právní ochrany dětí.*

3. Fáze - následuje po vykázání

↳ Policista po příjezdu na oddělení provede uložení klíčů od bytu, získaných od vykázané osoby. V průběhu vykázání provede policista dotaz, zda byl ohroženou osobou podán návrh na provedení opatření. V případě, že skutečně byl podán návrh na provedení opatření, předá orgán PČR klíče od bytu příslušnému soudu.

↳ Do 24 hodin po vykázání součást policie provádějící vykázání, zašle vyhotovené dokumenty příslušnému intervenčnímu centru, kdy cestou tohoto je následně zajištěn kontakt a pomoc ohrožené osobě.

↳ Mezi další úkony Policie České republiky po provedení vykázání patří, že do 3 dnů od provedení vykázání, provede v obydlí fyzickou kontrolu.

Tato je zaměřena na zjištění, zdali se vykázaná osoba v místě, z něhož byla vykázána, skutečně nenachází. Kontrola může být provedena i opakovaně. O každé provedené kontrole je vypracován úřední záznam, který je následně přiložen ke spisovému materiálu (viz. příloha č. 5). Pokud by vykázaná osoba byla v místě, z něhož byla vykázána zastížena, ve věci se postupuje dle zákona č. 141/1961 Sb., (Trestní řád) a to z důvodu podezření ze spáchání trestného činu § 337 odstavce 2, zákon č. 40/2009 Sb. Z uvedeného trestného činu může být podezřelá i osoba ohrožená a to pokud tato v době probíhajícího vykázání umožní násilné osobě dobrovolně vstup do obydlí.

4. Fáze - ukončení vykázání

Jedná se o konečnou fázi celého provedeného vykázání. Při této je opětovně zjištěno, zda nebyl u soudu podán návrh na vydání předběžného opatření. Pokud k tomuto nedošlo, vykázané osobě jsou předány klíče od bytu, aby se tento mohl vrátit zpět do společného obydlí.

V opačném případě, tedy byl-li ohroženou osobu podán soudu návrh na vydání předběžného opatření, institut vykázání nadále trvá a klíče od bytu jsou předány soudu.

3.6 Práva a povinnosti vykázané osoby

Práva a povinnosti vykázané osoby jsou uvedeny v § 45 odst.1,2,3, zákona č. 273/2008 Sb.

1) Vykázaná osoba je povinna

- a) opustit neprodleně prostor vymezený policistou v potvrzení o vykázání,
- b) zdržet se vstupu do prostoru podle písmene a),
- c) zdržet se styku nebo navazování kontaktu s ohroženou osobu,

d) vydat policistovy na jeho výzvu všechny klíče od společného obydlí, které drží.²¹

2) Vykázaná osoba má právo

a) vzít si ze společného obydlí věci sloužící její osobní potřebě, osobní cennosti a osobní doklady před splněním povinnosti podle odstavce 1 písm. a),

b) vzít si v průběhu vykázaní ze společného obydlí věci podle písmene a) a věci nezbytné pro její podnikání nebo pro výkon povolání, právo lze uplatnit jedenkrát a pouze v přítomnosti policisty, policista o výkonu tohoto práva ohroženou osobu předem informuje,

c) ověřovat provedení vykázaní zejména na čísle tísňového volání 158,

d) vyzvednout si kopii úředního záznamu o vykázaní u příslušného útvaru policie.²²

„*Policista poskytne vykázané osobě bez zbytečného odkladu informace o možnostech jejího dalšího ubytování a v souvislosti s tím nezbytnou součinnost. Od této osoby dále vyžádá adresu pro doručování.*“²³

3) Poučení ohrožené osoby

Poučení ohrožené osoby probíhá dle ustanovení § 46 z.č. 273/2008 Sb. „Policista poučí ohroženou osobu o :

a) možnosti podání návrhu na vydání předběžného opatření podle občanského soudního řádu;

b) možnosti využití psychologických, sociálních nebo jiných služeb v oblasti pomoci obětem násilí a následcích vyplývajících z uvedení vědomě nepravdivých údajů, k nimž policista při vykazování přihlíží.²⁴

²¹ z.č. 273/2008 Sb., O Policii České republiky, § 45 odst. 1

²² z.č. 273/2008 Sb., O Policii České republiky, § 45 odst. 2

²³ z.č. 273/2008 Sb., O Policii České republiky, § 45 odst. 3

²⁴ z.č. 273/2008 Sb., O Policii České republiky, § 46

3.7 Vykázání ve zvláštních případech

Jak již bylo uvedeno v předchozích částech této práce, násilnou i ohroženou osobou může být téměř kdokoliv. Vzhledem k tomuto, bude součástí práce rovněž stanovení postupu při vykazování některých specifických osob.

⇒ **Násilnou osobou je mladiství, případně osoba mladší 15 let**

Při událostech které mají znaky domácího násilí, je možné, že jednání se dopouští osoba mladistvá a někdy rovněž také osoba mladší 15 let. Pokud jsou v těchto případech naplněny znaky domácího násilí a je na místě provedení institutu vykázání, tak toto je možné. V zákoně č. 135/2006 Sb., nejsou subjekty rozlišeny z hlediska dosažení určité hranice věku. Toto tedy umožňuje provedení vykázání i mladistvých a nezletilých osob. Je nutné pamatovat na to, že institut vykázání je považován za preventivní opatření a ochranu ohrožených osob, před osobou násilnou. Pokud je tedy násilná osoba uvedeného věku a je dána obava z intenzity a možné rostoucí agrese vůči osobám žijícím ve společném obydlí, je možné osobu vykazat. Rozhodnutí musí být však vždy zvažováno velmi pečlivě a individuálně. Vykázání v těchto případech má však určitá specifika, která přihlížejí k věku násilné osoby. O uvedeném jednání musí být neprodleně vyrozuměn orgán sociálně- právní ochrany dětí, kdy pracovník tohoto orgánu by se měl na místo neprodleně dostavit. Vzhledem k tomu, že pracovníci vykonávají pro mimořádné případy dosahovou službu, je vyrozumění možné ve kteroukoliv denní i noční dobu. V dané věci je dále potřeba upozornit na to, že řízení o vykázání, které policie vede, je subsidiárně ukotveno v režimu správního řádu a mladistvý (stejně jako dítě mladší 15 let) nemá procesní způsobilost, tzn. že je účastníkem řízení (má právní subjektivitu), ale není způsobilý k právním úkonům, tzn. že nemůže v řízení sám za sebe činit procesní úkony.²⁵ Vzhledem k uvedeným skutečnostem je nutností neprodleně ustanovit takovéto osobě opatrovníka.

Opatrovník ve většině případů, není stanoven z řad rodinných příslušníků

²⁵ Stanovisko odboru bezpečnostní politiky k postupu policie při aplikaci institutu vykázání v některých specifických případech (září 2006)

a zákonných zástupců a to z důvodu, že proti těmto je právě vedeno násilí a v daném případě by toto mohlo vést ke střetu zájmů. Opatrovník bývá zpravidla určen právě z řad pracovníků sociálně právní ochrany dětí, kteří se dostaví na místo. Tento pracovník je rovněž určitou garancí toho, že ze svého postavení a působnosti, bude řádně dohlíženo na řádnou ochranu práv nezletilého.

V tomto případě, je rovněž nutné zabývat se otázkou toho, kde se bude mladiství v době vykazání zdržovat. Toto je rovněž zajištěno cestou odboru právní ochrany dětí, který má za úkol zajistit umístění výše uvedené osoby do příslušného zařízení.

⇒ Násilnou osobou je matka malého dítěte

I takovéto případy domácího násilí jsou zaevidovány. I matky, které by měly jít svým dětem příkladem, jsou často vedeny jako násilné osoby, které se dopouštějí domácího násilí. V tomto případě rovněž dojde k vykazání osoby. Dítě, pokud je však toto možné, zůstává vždy s druhým z rodičů. Dítě nikdy neodchází z obydlí s násilnou osobou. Pokud není možné, aby péči o dítě převzal druhý rodič, policie se pokusí o tomto vyrozumět prarodiče, případně další příbuzné. O uvedeném jednání, je však vždy vyrozuměn odbor sociálně právní ochrany dětí. Pokud se péči o dítě nepodaří zajistit cestou rodinného příslušníka, cestou uvedeného odboru je zajištěno náhradní řešení, které spočívá v umístění dítěte do příslušného zařízení.

⇒ Ohroženou osobou je stará, nemohoucí nebo nemocná osoba, závislá na péči a pomoci násilné osoby

K jednání které má znaky domácího násilí, může docházet i mezi osobami, které jsou nemohoucí, nemocné či staré a na násilné osobě jsou tudíž závislé. Policie na místě provádí standardní postup vykazání uvedený v předchozích částech. V daném případě je však navíc nutné zajistit péči o ohroženou osobu. Pokud je osoba v době řešení situace zraněná je nezbytné této neprodleně přivolat lékařskou pomoc, toto platí ve všech případech, kdy uvedeným jednáním došlo ke zranění osob.

Pokud osoba není zraněna, ale vzhledem ke svému dlouhodobému stavu je odkázána na pomoc jiné osoby a taková to osoba nebyla zajištěna, vyrozumí policejní orgán místně příslušný odbor sociální péče, který dále zajistí prostřednictvím vyškolených pracovníků, odbornou péči o ohroženou osobu. Pokud k uvedenému jednání dojde např. v nočních

hodinách, kdy se nepodaří zajistit odbornou pomoc cestou příslušného sociálního odboru, policie zajistí převoz osoby do zdravotnického zařízení, kde bude zajištěna řádná zdravotní péče. V nejbližší možné době následně dojde k vyrozumění sociálního odboru, který již provede potřebnou součinnost se zdravotnickým zařízením.

⇒ **Vykázání násilné osoby, v případě kdy dojde k domácímu násilí, mimo prostor samotného domova např. hotel, chata.**

Dojde-li k incidentu se znaky domácího mimo místo společného obydlí a to například v hotelovém pokoji, na chalupě a obdobných místech. Bude se rozhodnutí o vykázání vztahovat na společné obydlí. Za toto se považuje místo, které osoba násilná a ohrožená společně dlouhodobě užívají. Rozhodnutí o vykázání se tedy netýká krátkodobě společně obývaných prostor, ale stálého obydlí. Ve výše uvedených případech bude zajištěno, že se ohrožená osoba může vrátit do svého dlouhodobého společného obydlí, kde tato žije, má své zázemí a své věci. Ohrožené osobě se tímto zajistí alespoň dočasný prostor pro uspořádání svých poměrů a řešení vzniklé životní situace.

3.8 Přehled počtu vykázaných osob ze společného obydlí

Organizací BÍLÝ KRUH BEZPEČÍ, bývají mimo jiné zpracovány také statistické údaje o vykázání a incidentech se znaky domácího násilí, kde bylo zjištěno, že za rok 2011 došlo cestou policejního orgánu k vykázání celkem 1430 osob. BKB rovněž zpracoval přehled vykázaných osob dle měsíců v roce a jednotlivých krajů. Zde bylo zjištěno, že k nejvíce vykázání - celkem 135, došlo v prosinci uvedeného roku.

Dále bylo zjištěno, že krajem ve kterém dochází k nejvíce vykázání za rok, je kraj Ústecký s celkem 202 vykázanými. Srovnání bylo provedeno s předcházejícími roky počínajíc rokem 2007. Zde došlo k vykázání 862 osob, 2008 vykázáno 679 osob, 2009 vykázáno 778, a rokem 2010 došlo k vykázání 1058 osob. Ve všech uvedených letech, byl vyhodnocen Ústecký kraj jako ten s nevyšším počtem osob vykázaných ze společného obydlí.

4. Vykázání a jeho důsledky z hlediska sociálního klimatu v rodině

Předchozí kapitole této práce, byly zaměřeny na vznik, znaky a vyhodnocení domácího násilí a následně využití preventivního opatření, proti pokračujícímu násilí, kterým je samotný institut vykázání. Tato kapitola bude zaměřena na samotný dopad domácího násilí a vykázání člena rodiny a na sociální dopad pro rodinu.

4.1 Sociální klima rodiny

Rodina je často považována za nejzásadnější faktor v životě člověka a to má zásadní vliv na morální a sociální vývoj a výchovu člověka. Jak je již uvedeno v úvodu této práce, rodina plní celou řadu funkcí a to včetně socializační, výchovné a rovněž funkci uspokojování citového vztahu, který je pro mezilidské životní vztahy nezbytný.

Dle doc. PhDr. Blahoslava Krause, CSc., je rodina též první sociální skupinou, která učí dítě přizpůsobovat se sociálnímu životu, osvojovat si základní návyky a způsoby chování běžné ve společnosti. Hovoříme tedy o *socializačně-výchovné funkci rodiny*.²⁶

„Rodinou socializací rozumíme především proces působení rodiny na své členy v celém souhrnu jevů a procesů a to ekonomických, sociálních kulturních, mravních, estetických, zdravotních a jiných.“²⁷

Dítě se v rodinném prostředí učí chování podle základních vzorců rodinného a společenského života rodinné buňky, vycházejících ze způsobu vlastního chování rodičů, s přihlédnutím k hodnotám, normám a rolím, které se snaží v budoucnu napodobovat a se kterými se snaží ztotožnit.

V rodině se rovněž vytváří i morální zásady a představy, které formují, budoucí názory jedince, přesvědčení a sociální chování. Sociální funkce rodiny, se však v současné

²⁶ Krasus B., Poláčková V., et al. Člověk – Prostor – Výchova K otázkám sociální pedagogiky, Paido Brno 2001

²⁷ Krasus B., Poláčková V., et al. Člověk – Prostor – Výchova K otázkám sociální pedagogiky, Paido Brno 2001

postmoderní společnosti, vyplňují s většími obtížemi, které souvisejí s tempem současného společenského života, které plně nedovoluje věnovat se péči o rodinu, tak jako tomu bylo dříve.

Vlivem uvedených skutečností dochází k poruchám rodiny, kdy rodina z nejrůznějších důvodů neplní některou nebo případně žádnou funkci.

Právě v disfunkčních (klinických) rodinách dochází k vážným poruchám, vnitřnímu rozkladu rodiny a narušování sociálního procesu dítěte a rovněž také k výše uvedenému jevu domácího násilí.

4.2. Atributy ovlivňující sociální klima v rodině

Jedním ze zásadních atributů, které ovlivňují sociální klima rodiny je výchova. Mezi další atributy ovlivňující sociální klima rodin patří: rozložení pozic každého člena, sebepojetí (koncepte rodiny), míra autonomie a otevřenosti a způsob vedení rodiny.

Rodinná konstelace, což je rozložení rolí každého člena, je dána vztahem rodič – dítě – (další dítě) – rodič. Vztahy mezi dětmi a rodiči se rodí postupně. Hodnotí se také podle toho, jaké pravomoci jsou rozděleny mezi otce a matku a jaké role zastávají v péči o domácnost i samotné děti. Koncepte rodiny je dána především rodiči. Rodiče své dítě stimulují a podporují v různých činnostech – především ve vzdělávání, zájmech a tímto mu zprostředkovávají základní životní hodnoty, a taktéž jeho budoucí postoje. Při formování sociálního klimatu rodiny je také důležitá míra autonomie a otevřenosti. Míra autonomie a otevřenosti umožňuje pronikání vlivů a názorů do výchovy. Způsob vedení rodiny je však jedním z hlavních faktorů formujících sociální klima rodiny.

Tyto atributy jsou takzvaným násilím za zavřenými dveřmi značně ovlivněny a narušeny. V rodině jakožto základním prvku každé společnosti, dojde násilím k narušení rovnováhy. Toto je často přenášeno na děti, které bývají buď i nechtěně svědky uvedeného jednání. Dle expertů jsou děti v takových rodinách *označovány za zapomenuté oběti domácího násilí*. Provedenými výzkumy, bylo zjištěno, že v rodinách zasažených domácím, násilím v rozpětí od 65% (např. výzkumy v Anglii) až do 85 % (výzkum v ČR), žijí děti.

Domácí násilí postihuje dítě v rodině dvojitým způsobem:

1. **Přímou viktimalizací** - jedná se o situaci, kdy násilník útočí nejen na svého partnera ale také na dítě. „Orientačně je zjištěno, že 62% synů starších 14 let se snaží bránit matku před útoky otce či nového partnera. U dívek je naopak registrována tendence chránit a ukrýt před násilníkem své mladší sourozence.“²⁸
2. **Nepřímou viktimalizací** - je důvodem pro označení domácího násilí za psychické týrání dětí. Dítě není ohroženo přímým útokem násilníka, kdy se stává svědkem (slyší a vidí útok, případně vnímá následky útoku).

Týraný rodič nemůže být v žádném případě oporou pro své dítě. Děti proto žijí v permanentní nejistotě, což často vyústí až v úteky z domova. Emocionální následky přímé i nepřímé viktimalizace, bývají u dětí shodné. Následky byly dle Doc. PhDr. Ludmily Čírtkové, CSc., rozděleny do 6 skupin:

- ◆ pocit viny, pocit bezmoci;
- ◆ nízkým sebevědomím, depresemi;
- ◆ anxietou, nočními můrami;
- ◆ agresivitou, vzteklostí, iritabilitou, impulzivitou;
- ◆ interpersonálními problémy, vymizením empatie, chováním typu „action aut“;
- ◆ zvýšenou nemocností.²⁴

Z domácího násilí děti často viní samy sebe, a proto se snaží násilí mezi rodiči zabránit.

Uvedené jednání se bez včasného zásahu může projevit i v budoucím vývoji dítěte, které bere násilí jako běžnou součást rodiny a výchovy, kdy toto je následně byt' i nechtěně přenášeno na další generace.

Domácí násilí, může rovněž krom rozložení sociálního prostředí rodiny vést k částečnému, nebo úplnému vyloučení rodiny ze sociálního prostředí společnosti.

---

²⁸ ČÍRTKOVÁ, L., Forenzní psychologie, vyd. Aleš Čeněk, s.r.o, 2004

Toto může být zapříčiněno dvěma odlišnými faktory.

➤ ohrožená osoba se straní okolí, protože se stydí za prožívané násilí, kdy se bojí pokládaných otázek ze strany přátel a známých, kterým by musela vysvětlovat neshody v rodině, případně vzniklé následky viditelného násilí. Vysvětlování bývá vzhledem ke studu většinou omlouváním násilné osoby, ohroženou osobou, případně lhaním o vzniklém stavu, na což však ohrožená osoba již často nemá sílu, a proto se tato raději vyhýbá sociálnímu kontaktu s okolím.

➤ násilí vyjde na povrch (toto může nastat při vykázaní), a okolí rodinu zavrhne.

I toto je jeden z důvodů sociálního vyloučení rodiny ze společnosti. V současné době však již bývá omezováno a to větší osvětou uvedeného problému. Dřívější pohled společnosti, však bral domácí násilí jako skutek, který je páčán v rodině a zde by měl být také vyřešen. Rodina, ve které bylo takové jednání zveřejněno, byla často okolím vyloučena ze společnosti.

4.3. Důsledky vykázaní na sociální klima rodiny

Jak již bylo uvedeno, samotné vykázaní je reakce na probíhající násilí v rodině a je jevem, který funkci rodiny a její sociální klima a rovnováhu naruší. Důsledky uvedeného jednání však mohou mít celou řadu dopadů.

1. Následky psychické – jak již bylo uvedeno v předchozích částech, tyto následky jsou způsobeny dlouhodobým snášením psychického násilí vůči ohrožené osobě. Ohrožená osoba má vytvořenou jistou závislost na osobě násilné. Po vykázaní ze společného obydlí, si ohrožená osoba svou závislost uvědomí. Často rovněž dochází k uvědomění si společenské újmy, kterou byla nucena strpět. V případě vykázaní již dojde k jistému zveřejnění vzniklého problému, který institutu předcházela. Následkem je často způsobení upoutání pozornosti na osobu ohroženou, která pozornost jen těžce přijímá. Ohrožená osoba po vykázaní agresora

rovněž není schopna tuto skutečnost přijmout a často dochází k situacím, kdy od institucí požaduje zrušení opatření vykázaní. Osoba není schopna přijmout skutečnost, že je v obydlí sama, bez osoby na které je částečně závislá a že by měla začít se změnou současného stavu. Právě pro tyto případy jsou zřizovány intervenční centra a linky pomoci obětem domácího násilí, kde speciálně vyškolení pracovníci, pomohou poškozené osobě takzvaně nastartovat další fázi boje se vzniklou situací. Psychické následky mohou v daném případě souviset i s posttraumatickou stresovou poruchou, která vzniklá vlivem dlouhodobě stresujících situací, kterými beze sporu domácí násilí je.

2. Následky majetkové

Vzhledem k tomu, že při vykázaní dochází ve většině případů k odchodu člena rodiny, případně osoby, se kterou ohrožená osoba sdílí společné obydlí, dochází často mezi uvedenými osobami k určité finanční závislosti, spočívající v dělení majetku a finančních prostředků. Při odchodu jedno člena rodiny, se situace však změní. Jsou případy, kdy se rodina odchodem násilníka dostává to finanční krize, způsobené absolutní závislostí na finančních prostředcích dodávaných právě násilnou osobou. Osoba ohrožená se tímto následně dostává do značných finančních problémů, které musí neprodleně řešit. Tato situace je ztížena v případech, kdy se s ohroženou osobou v bytě nachází další osoba na této závislá, jako je například dítě.

Vniklý stav bývá často z důvodu náhlého odklonění finančních prostředků řešen nerozvážným způsobem, kterým bývají např. půjčky prodej majetku a podobné skutky, které následně na sebe navalují další vzniklé problémy. Tato nerozvážnost je způsobena tím, že ohrožená osoba v minulosti neměla potřebu situace finančních krizí řešit.

Další situace ve finančním stavu rodinu, může být přesně opačného rázu. Tato spočívá v tom, že rodina si po odchodu násilné osoby tzv. finanční uleví. Toto je spojeno s tím, že násilná osoba je naopak plně nebo částečně finančně závislá na osobě oběti. Násilí v rodině často bývá spojováno s dalšími patologickými jevy, jako jsou např. alkoholismu, toxikománie, gamblerství, kdy jevy jsou rovněž zatíženy zvýšenou finanční potřebou násilné osoby. Po odchodu ze společného obydlí, tedy finanční prostředky běžně užívané násilníkem, zůstávají v domácnosti a mohou být ohroženou osobou užity pro běžnou potřebu.

3. Rozvod manželství

V případě toho, že již v rodině (v tomto myšlené jako manželství) dojde k vykázaní člena rodiny, je v některých případech dostatečný impuls k případnému ukončení trvajících manželství s násilníkem. Jedná se o jeden ze zásadních sociálních dopadů na klima rodiny.

Rozvod rodiny může proběhnout několika způsoby. Jsou-li manželé i přes předchozí vzniklé problémy schopni se na rozvodu dohodnout, přichází v úvahu takzvaný rozvod bez zjišťování příčin rozvratu (§24a zákon o rodině), v opačném případě dochází k rozvodu ztíženému (§24b zákon o rodině).

V případě rozvodu manželů, kdy je v manželství nezletilé dítě, soud určí práva a povinnosti manželů a rovněž pravidelnou výši příspěvku na výživu dítěte. Soud rovněž může svěřit dítě do společné případně střídavé péče (§26 odst. 1, zákon o rodině). Při rozhodování o svěřeni dítěte do péče soud bere v úvahu, vlohy schopnosti vývojových možností se zřetelem, na životní poměry rodičů. Soud rovněž přihlíží k citové orientaci, zodpovědnosti, zázemí dítěte a k výchovným schopnostem rodiče a dalším skutečnostem, které jsou podstatné pro další řádnou výchovu dítěte. Další důležité skutečnosti, ke kterým je potřeba přihlížet jsou ty, kdo z rodičů dbal o výchovu po stránce citové, mravní a rozumové.

Ve výše uvedených případech domácího násilí a vykázaní, by tyto skutečnosti měly mít při rozhodování o umístění dítěte, velkou váhu a při rozhodování by měly být zohledněny. Toto je však často ztíženo předchozím zmanipulováním, případně strachem dítěte z násilné osoby.

Po úspěšném rozvodovém řízení, začíná nový prostor pro budování nové rodiny a nového rodinného zázemí a klimatu, a to jak pro ohroženou osobu, děti tak často i pro osobu agresora.

Závěr

Dnešní společnost je již na domácí násilí pohlíženo jiným pohledem, než tomu bylo v minulosti. K tomuto jistě přispělo větší zveřejňování a osvěta uvedeného problému. Tyto skutečnosti vedou k častějšímu oznamování uvedených problémů ze strany ohrožených osob, které již zjišťují, že na uvedený problém nejsou samy a mají právní oporu. Uvedeným skutečností nasvědčuje stále se zvyšující počet vykázaných osob. Vykázání jako takové, se zažívá a stává se běžnou součástí a náplní v práci policie. Domácí násilí jistě není omluvitelný jev, ale vzhledem k tomu, že i toto je součástí současné společnosti, je potřeba se k tomuto problému stavět přímo a rázně a v případě zjištění, učinit veškerá možná opatření k zamezení takového jednání.

Tato práce měla za úkol obeznámit společnost s jednáním majícím znaky domácího násilí a opatřeními, které mají za úkol zabránit pokračování uvedeného jednání. S touto problematikou přímo souvisí institut vykázaní, jakožto preventivní opatření proti probíhajícímu násilí, které přímo zasahuje do sociálního prostředí každé rodiny, ve které k uvedeným jevům dochází. Smyslem práce je rovněž poukázat na to, že vykázaní není jediným preventivním opatřením, ale že toto je pouze prvotním opatřením. Vykázání umožňuje získání času pro ohroženou osobu, která může na základě těchto opatření provádět další kroky.

Smyslem této práce bylo rovněž obeznámit veřejnost s prací policie, která bývá ve většině případů první, kdo se o vzniklé situaci v rodině dozví a na které je, aby vzniklou situaci vyhodnotila a provedla prvotní úkony, vedoucí k nápravě vzniklého stavu.

Jak bylo v práci uvedeno, domácí násilí se může vyskytnout v jakékoliv rodině. Nezáleží na majetkových poměrech, vzdělání ani národnostní příslušnosti jednotlivých členů. Tomuto jevu je potřeba věnovat velkou pozornost, kdy v mnohých případech by stačilo nebyť slepí, nebo před domácím násilím nezavírat oči. Každý, kdo má na uvedené jednání podezření, ať už se jedná o známého, příbuzného či souseda, by měl v takových případech jednat. Svým oznámením pomůže nejen týrané osobě, která zřejmě neví jak se vzniklým stavem sama bojovat, ale včasná pomoc může v krajních případech ohrožené osobě zachránit

život a zdravý.

Rodina je základní sociální prvek každé společnosti, a proto je v zájmu každého občana, aby domácí násilí bylo v co největší míře odhaleno. Pouze s oznámením uvedené skutečnosti, je možno něco dalšího činit.

Toto byl rovněž jeden ze základních cílů této práce. Otevřít další dveře do oblasti domácího násilí a vykazání a objasnit tak postup jakým samotné vykazání probíhá a s čím je toto spojeno. Doufám, že jsem ve své práci alespoň částečně objasnil postup vykazání ze společného obydlí a že jsem tímto byť jen malým dílem přispěl k otevření dalších očí, které mohou zabránit páchání dalšího násilí.

Resumé

Má bakalářská práce je zaměřena na domácí násilí a s tímto související jevy, jako je institut vykázání, sociální dopady pro rodinu při probíhajícím násilí a rovněž práce policie při řešení uvedeného jevu. Práce je rozdělena do 4 kapitol.

První kapitola seznamuje čtenáře se základními pojmy, se kterými se setkáváme v oblasti domácího násilí. Jsou to pojmy jako např. domácí násilí, rodina, ohrožená a násilná osoba.

Druhá kapitola je zaměřena na způsoby řešení domácího násilí Policií České republiky. V kapitole je obsažen postup policistů od přijetí oznámení o možném domácím násilí až po samotné vyhodnocení situace. Rovněž jsou zde obsaženy nutné zákonitosti, které je třeba dodržovat a rovněž také nejčastější chyby, kterých se policisté při řešení dopouštějí.

Třetí kapitola mé práce se již zabývá samotným institutem vykázání. V této kapitole, jsem se snažil objasnit zákonné podmínky, lhůty a samotný průběh, který vykázání provází. Rovněž jsem se zde snažil objasnit úkony, které jsou nezbytné k provedení vykázání na místě. Součástí třetí kapitoly jsou rovněž pojmy, které přímo souvisejí se samotným vykázáním ze společného obydlí.

Čtvrtá kapitola, je zaměřena na dopad domácího násilí a vykázání pro rodinu. V této kapitole jsem uvedl příklady dopadu násilí v rodině na funkci a další vývoj rodiny a jejich členů. Rovněž je zde obsažena podkapitola týkající se rozvodu, což bývá v mnoha případech zásadní a přímý důsledek páchaného domácího násilí.

Anotace

Bakalářská práce se zabývá problematikou domácího násilí a s tím přímo souvisejícím institutem vykázání jakožto preventivnímu opatření proti vzniku dalšího násilí. Uvedená práce obsahuje bližší seznámení s ohroženou a násilnou osobou, s posuzováním znaků domácího násilí ze strany policie a samotný průběh a možnosti vykázání ze společného obydlí. V práci je rovněž popsán dopad probíhajícího domácí násilí a důsledky domácího násilí z pohledu sociálního klimatu rodiny.

Klíčová slova

domácí násilí, institut vykázání, rodina, násilná osoba, ohrožená osoba, společné obydlí, eskalace, Intervenční centrum

Annotation

This bachelor thesis deals with the questions of domestic violence and is related to the institute of banishment, as a preventive measure against the occurrence of further violence. This thesis contains a more detailed introduction with vulnerable and violent person, with assessment signs of domestic violence from the police, the process itself and the possibility of banishment from a common dwelling. In the thesis, it is also described the incidence of ongoing domestic violence and consequences of domestic violence from the perspective of the social climate of the family.

Key words

domestic violence, institute reporting, family, violent person, endangered person, common dwelling, escalation, Intervention centre

Seznam použité literatury

Zákony:

Zákon č. 1/1993 - Ústava ČR

Zákon č. 2/1993 - Listina základních práv a svobod

Zákon č. 94/1963 - Zákon o rodině

Zákon č. 141/1961 Sb., trestní řád ve znění pozdějších předpisů a změn

Zákon č. 135/2006 Sb., Aktuální znění č. 41/2009 Sb. Zákon kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník ve znění pozdějších předpisů a změn

Zákon č. 273/2008 - Zákon o Policii ČR

Literatura

ANTL M., VESELÝ J. a kol. *Průvodce policisty trestním řízením*, Praha:Linde, 200

BENTOVIM, A. *Týrání a sexuální zneužívání v rodinách*, 1.vyd.Praha Grada 1998

BURIÁNEK, J., KOVAŘÍK, J., ZIMMELOVÁ, P., ŠVESTKOVÁ, R. *Domácí násilí – násilí na mužích a seniorech*. 1. vyd. Praha/Kroměříž: Triton 2006

BUSKOTTE, A. *Z pekla ven – žena v domácím násilí*. 1. vyd. Brno: Computer Press, a.s., 2008

CONWAY, H., L. *Domácí násilí. Příručka pro současné i potencionální oběti*. 1.vyd. Praha Albatros, 2007

CENTRUM SOCIÁLNÍCH SLUŽEB PRAHA, *Sborník textů k problematice domácího násilí* 2010

CHODĚRA, O. *Partnerství, manželství a paragrafy*. 1.vyd. Praha Grada 2002

ČÁP, J. *Rozvíjení osobnosti a způsob výchovy*, 1.vydání, Praha: ISV nakladatelství, 1996, ISBN 80-85866-15-3.

ČÍRTKOVÁ., L. *Forezní psychologie*, vyd. Aleš Čeněk, s.r.o, 2004

JANATA, J. *Agresetolerance a intolerance*. 1.vyd. Praha: Granada Publishing, spol. s.r.o., 2002

JANKOVSKÝ, J. *Etika pro pomáhající profese*. 1.vyd. Praha: Triton, 2003

KRAUS B., POLÁČKOVÁ V., *Člověk, prostředí, výchova. Brno : Paido, 2001*
KŘIVOHLAVÝ, J. *Pozitivní psychologie. 1.vyd. Praha: Portál 2004*
KOVÁŘÍK, J. – ZIMMELOVÁ, P., et al. *Domácí násilí – násilí na mužích a seniorech. 1. vyd. Praha: Triton, 2006*
MATES, P. a kol. *Nové policejní právo. Právní předpisy s komentářem. Praha:Linde Praha, a.s. 2009*
ŠKODA, J., VAVERA, F., ŠMERDA, R. *Zákon o policii s komentářem. Plzeň: Čeněk, 2009*
ŠEVČÍK, D., ŠPATENKOVÁ, N., *Domácí násilí vyd. Praha Portál, s.r.o. 2011*
THOMSON, M. *Přehled etiky. 3 vyd. Praha: Portál, s.r.o.,2004*

Stanoviska a závazné pokyny

Ministerstvo vnitra, Stanovisko OBD k postupu policie vůči dítěti-svědкови domácího násilí (červen 2010)

Stanovisko odboru bezpečnostní politiky k postupu policie při aplikaci institutu vykázání v některých specifických případech (září 2006)

Závazný pokyn policejního prezidenta č. 200 ze dne 22.prosince 2008, o provádění vykázání.

Důvodová zpráva k návrhu zákona č. 135/2006 Sb., kterým se mění některé zákony v oblasti ochrany před domácím násilím.

Závazná pokyn policejního prezidenta č. 166/2009

Etický kodex Policie České republiky, rozkaz policejního prezidenta č. 1 ze dne 21. ledna 2005.

Internetové stránky

www.bkb.cz- Občanské sdružení Bílý kruh bezpečí

www.dkc.cz- Dětské krizové centrum

www.mvcr.cz-Ministerstvo vnitra ČR

www.plbohnice.cz- Psychiatrická léčebna Bohnice

www.rosa.cz-Občanské sdružení rosa

www.mpsv.cz

www.donalinka.cz-Sdružení DONA

PŘÍLOHY

Příloha č.1 - Otázky SARA DN (zdroj Policie ČR IS ETR)

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY

Č. j.

Počet listů: 1

Otázky SARA DN:

U všech položek následujících v této části v případě odpovědi ANO upřesnit.

Oddíl 1: Násilí ve vztahu k blízké osobě

Dopouští se násilná osoba závažného fyzického nebo sexuálního násilí: ANO - NE - NEZJIŠTĚNO*)

(např. fyzické útoky a sexuální násilí, pokusy o ně, použití zbraní)

Vyhrožuje závažným násilím, sděluje své násilné úmysly: ANO - NE - NEZJIŠTĚNO*)

(např. vyjadřuje vražedné nebo agresivní myšlenky, plány, ničí oblíbené věci ohrožené osoby)

Dochází ke stupňování fyz. nebo sex. násilí nebo výhrůžek a úmyslů ze strany násilné osoby: ANO - NE - NEZJIŠTĚNO*)

(např. zvyšuje se krutost, četnost nebo různorodost násilných činů, výhrůžek nebo úmyslů)

Porušuje násilná osoba příkazy soudu a jiná nařízení: ANO - NE - NEZJIŠTĚNO*)

(např. podmínky kauce, zkušební doby, podmínečného propuštění, trestu zákazu pobytu, společenské záruky, probace apod.)

Má násilná osoba názory a postoje, které schvalují násilí: ANO - NE - NEZJIŠTĚNO*)

(např. vyznává a omlouvá zneužívání moci a různé formy násilí, trpí chorobnou žárlivostí, má potřebu ovládat blízké osoby, zlehčuje nebo popírá domácí násilí)

Oddíl 2: Obecné sklony násilné osoby k násilí

Dopouští se násilná osoba obecné kriminality: ANO - NE - NEZJIŠTĚNO*)

(jedná násilná osoba antisociálně na veřejnosti (tj. mimo domácí násilí), existují informace o takovém chování, je držitelem zbraně)

Jsou informace o problémech v předchozích vztazích: ANO - NE - NEZJIŠTĚNO*)

(měla násilná osoba problém vytvořit a udržet dlouhodobý důvěrný vztah (opakované opouštění partnera, násilí ve vztahu)

Má násilná osoba pracovní nebo finanční problémy: ANO - NE - NEZJIŠTĚNO*)

(např. je dlouhodobě bez zaměstnání, často mění zaměstnání, má výrazné finanční obtíže)

Má násilná osoba problémy s toxikomanii a jinými závislostmi: ANO - NE - NEZJIŠTĚNO*
(např. problémy spojené s užíváním nelegálních drog, alkoholu nebo předepsaných léků, s hráčskou závislostí např. na automatech)

Má násilná osoba problémy v oblasti duševního zdraví: ANO - NE - NEZJIŠTĚNO*
(např. evidentní známky narušení kontaktu s realitou, extrémní chování vybočující mimo normu)

Oddíl 3 : Zranitelnost ohrožené osoby

Chová se ohrožená osoba rozporuplně ve vztahu k násilné osobě: ANO - NE - NEZJIŠTĚNO*

(přestože se chce od násilné osoby odpoutat, udržuje s ní pravidelné nebo nepravidelné kontakty, popírá a omlouvá akce násilníka, svaluje vinu na sebe)

Má z násilné osoby extrémní strach: ANO - NE - NEZJIŠTĚNO*

(tzn. hladina strachu výrazně ovlivňuje její sebeobranné chování, strach ohroženou osobu traumatizuje a ochromuje její jednání)

Má ohrožená osoba problém se zajištěním svého bezpečí: ANO - NE - NEZJIŠTĚNO*

(riziko je velké, pokud ohrožená osoba nemá znalost o tom, kde a jak hledat pomoc, není schopna zajistit své bezpečí, nezná svá práva, má malé nebo žádné kontakty s přáteli a s původní rodinou)

Existují objektivní překážky, které brání zajištění bezpečí pro ohroženou osobu (nejenom v místě bydliště, ale i v zaměstnání): ANO - NE - NEZJIŠTĚNO*

(tato místa nezaručují bezpečí, chybí podpora od jiných osob, zdroje pomoci nejsou rychle a lehce dosažitelné, existuje problém s dopravní obslužností)

Má ohrožená osoba závažné osobní problémy: ANO - NE - NEZJIŠTĚNO*

(např. problémy se zaměstnáním, s financemi, problémy právního rázu, mentální problémy, problémy s užíváním návykových látek)

Byly splněny podmínky pro vykazání násilné osoby? ANO - NE*

Odůvodnění vykazání:

Zpracoval: (hodnostní označení, jméno, příjmení)

* Nehodící se škrtně.

Příloha č.2 - Potvrzení o vykázání (zdroj Policie ČR IS ETŘ)

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY

Č. j.

Počet listů:

Výtisk č.:

Potvrzení o vykázání

Příslušník Policie České republiky (dále je "policista"): dne ..... v ..... hod. využil svého oprávnění podle § 44 zák. č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky (dále jen „zákon o Policii České republiky“) a

vykázal

pana(í)

ze společného obydlí:

které obývá s ohroženou osobou - osobami:

jakož i z jeho bezprostředního okolí **na dobu 10 dnů. Vykázaná osoba se po dobu 10 dnů musí zdržet vstupu do prostoru vymezeného policistou a zdržet se styku a navazování kontaktu s ohroženou osobou.**

Vykázání bylo provedeno za přítomnosti nezúčastněné osoby.

.....

(otisk kulatého razítka bez státního znaku)

(hodnostní označení, jméno, příjmení, podpis)

Poznámky (námitky vykázané osoby proti vykázání):

Na základě ustanovení § 45 odst. 1 písm. d) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, byla vykázaná osoba vyzvána k vydání všech klíčů od společného obydlí, z něhož byla vykázána. Na základě této výzvy vykázaná osoba klíče vydala.
Specifikace klíčů - typ, barva, popis, markanty:

Neuposlechnutím výzvy k vydání klíčů se vykázaná osoba může dopustit přestupku podle § 47 odst. 1 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

Vydání klíčů: dne ..... v ..... hod.

Klíče vydal (a)

(jméno, příjmení, podpis)

Klíče převzal (a)

(hodnostní označení, jméno, příjmení, OEC, podpis)

Vrácení - předání klíčů: dne ..... v ..... hod.
Klíče vrátil (a)

(hodnotní označení, jméno, příjmení, OEC, podpis)

Klíče převzal (a)

(jméno, příjmení, podpis)

Rozdělovník:

Výtisk č.1 - spis

Výtisk č.2 - Vykázaná osoba:

Výtisk č.3 - Ohrožená osoba:

Příloha č. 3 – Poučení ohrožení osoby (zdroj Policie ČR IS ETŘ)

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY

Č. j.

Praha
Počet listů: 1

POUČENÍ OHROŽENÉ OSOBY dle ustanovení § 44 až 47 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

Jako osobu ohroženou Vás poučují ve smyslu ust. § 44 zákona č. 273/2008 Sb. o tom, že:

- došlo k vykázání osoby uvedené v potvrzení o vykázání z bydlí, které obývala společně s Vámi, jakož i z jeho bezprostředního okolí vymezeného v potvrzení o vykázání,
- toto vykázání je účinné od okamžiku, kdy bylo provedeno, přičemž k vykázání není nutný Váš souhlas.

Vykázaná osoba je povinna (dle ust. § 45 odst. 1 písm. a) až d) cit. zákona):

- opustit neprodleně prostor vymezený policistou v potvrzení o vykázání,
- zdržet se po dobu vykázání vstupu do prostoru vymezeném v potvrzení o vykázání,
- zdržet se po dobu vykázání styku nebo navazování kontaktu s Vámi,
- vydat policistovi na jeho výzvu všechny klíče od společného obydlí, které má ve svém držení.
V případě porušení podmínek vykázání ze strany vykázané osoby neprodleně informujte Policii České republiky prostřednictvím tísňové linky 158.

Vykázaná osoba má právo (dle ust. § 45 odst. 2 písm. a) až b) a § 44 odst. 5 cit. zákona):

- vzít si ze společného obydlí před jeho opuštěním věci sloužící její osobní potřebě (např. hygienické potřeby, běžné oděvní součásti, léky a zdravotní pomůcky, které užívá, mobilní telefon), osobní cennosti a osobní doklady,
- vzít si v průběhu vykázání ze společného obydlí věci sloužící její osobní potřebě, osobní cennosti a osobní doklady a věci nezbytné pro její podnikání nebo pro výkon povolání. Toto právo může uplatnit jedenkrát a pouze v přítomnosti policisty, a to po předchozí dohodě, přičemž o termínu, kdy k převzetí věcí osobou vykázanou dojde, budete předem informován(a),
- podat proti vykázání námítky, které budou přezkoumány příslušným krajským ředitelstvím Policie České republiky.

Vášim právem je:

- ve smyslu § 76b zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů, podat u příslušného okresního soudu návrh na vydání předběžného opatření spočívajícího v prodloužení vykázání. Podáním návrhu v průběhu vykázání provedeného policistou se zákonná 10denní lhůta prodlužuje až do pravomocného rozhodnutí soudu o Vašem návrhu. Předběžné opatření soudu trvá 1 měsíc ode dne následujícího po dni, v němž uplynula zákonná 10denní lhůta, a bude-li před ukončením této doby zahájeno řízení ve věci samé, může předseda senátu na Váš návrh rozhodnout o prodloužení doby trvání předběžného opatření, a to až na dobu 1 roku. V této souvislosti Vás žádáme, abyste informoval(a) Policii České republiky o tom, že jste v průběhu policejního vykázání podal(a) u soudu návrh na vydání předběžného opatření, popř. o výsledku rozhodnutí soudu.

Dále Vás poučují o tom, že:

- o vykázání bude informováno intervenční centrum poskytující psychologické, sociální a právní služby. Toto intervenční centrum Vás bude do 48 hodin od doručení podnětu od Policie České republiky kontaktovat s nabídkou služeb. V případě potřeby se můžete obrátit i na jiné instituce, které poskytují psychologické, sociální a další služby v oblasti pomoci obětem domácího násilí. Za tímto účelem Vám jsou předány kontakty na instituce v místě bydliště a kontakty na linky s nepřetržitým provozem,
- případným uvedením nepravdivých skutečností se můžete dopustit trestného činu poškozování cizích práv podle § 181, pomluvy podle § 184 a křivého obvinění podle § 345 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, případně přestupku proti občanskému soužití dle § 49 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů,
- v době trvání vykázání bude provedena kontrola jeho dodržování ze strany vykázané osoby. V této souvislosti Vás žádáme o poskytnutí součinnosti policistům provádějícím tuto kontrolu.

Prohlašuji, že jsem shora uvedenému poučení porozuměl(a), což stvrzuji svým podpisem:

Jméno, příjmení a podpis ohrožené osoby

Poučení provedl(a) :

Služební hodnost, Jméno, příjmení a podpis policisty

Příloha č.4 – Poučení vykázané osoby (zdroj Policie ČR IS ETŘ)

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY

Č. j.

Počet listů: 1

POUČENÍ VYKÁZANÉ OSOBY dle ustanovení § 44 až 47 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky

Jakožto vykázanou osobu Vás poučuji ve smyslu ust. § 44 zákona č. 273/2008 Sb. o tom, že:

- jste byl(a) v souladu s § 44 odst. 1 cit. zákona vykázan(a) ze společného obydlí obývaného s ohroženou osobou, jakož i z bezprostředního okolí společného obydlí stanoveného v potvrzení o vykázaní. Vykázaní je účinné od okamžiku, kdy Vám bylo sděleno. Vykázan(a) můžete být i ve Vaší nepřítomnosti,
- vykázaní bylo provedeno bez ohledu na stanovisko ohrožené osoby,
- vykázaní bude trvat po dobu 10 dnů ode dne jeho provedení, přičemž tuto dobu nelze zkrátit ani se souhlasem ohrožené osoby,
- v případě podání návrhu na předběžné opatření podle § 76b zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský soudní řád“), v průběhu vykázaní, se doba vykázaní prodlužuje do dne nabytí právní moci rozhodnutí soudu o tomto návrhu.

Jste povinen(na) (dle § 45 odst. 1 písm. a) až d) cit. zákona):

- opustit neprodleně prostor vymezený policistou v potvrzení o vykázaní,
- zdržet se vstupu do prostoru vymezeném v potvrzení o vykázaní,
- zdržet se styku nebo navazování kontaktu s ohroženou osobou,
- vydat policistovi na jeho výzvu všechny klíče od společného obydlí, které máte ve svém držení.

Máte právo (dle ust. § 45 odst. 2 písm. a) až d) cit. zákona):

- vzít si ze společného obydlí před jeho opuštěním věci sloužící Vaší osobní potřebě (např. hygienické potřeby, běžné oděvní součásti, léky a zdravotní pomůcky, které užíváte, mobilní telefon), osobní cennosti a osobní doklady,
- vzít si v průběhu vykázaní ze společného obydlí věci sloužící Vaší osobní potřebě, osobní cennosti a osobní doklady a věci nezbytné pro Vaše podnikání nebo pro výkon povolání. Toto právo můžete uplatnit jedenkrát a pouze v přítomnosti policisty, a to po předchozí dohodě na adrese Místní oddělení Bohnice, Lodžská 750, 180 00 Praha 8, telefon: 974858730
- ověřit si provedení vykázaní na čísle tísňového volání 158,
- vyzvednout si kopii úředního záznamu o vykázaní u příslušného útvaru policie (adresa a tel. uvedeny výše), přičemž úřední záznam o vykázaní bude vyhotoven do 24 hodin od vstupu policisty do společného obydlí.

Dále Vás poučuji o tom, že:

Podle ust. § 44 odst. 5 můžete podat proti vykázaní příslušnému krajskému ředitelství policie

námítky, a to ústně na místě nebo písemně na adresu Místní oddělení Bohnice, Lodžská 750, 180 00 Praha 8, telefon: 974858730 do 3 dnů ode dne převzetí potvrzení o vykázaní. Vaše námítky budou bez zbytečného odkladu přezkoumány a o výsledku budete vyrozuměn(a).

Neuposlechnutím shora uvedených povinností se můžete dopustit přestupku podle § 47 odst. 1 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů; pokud se dopustíte závažného nebo opakovaného jednání, abyste zmařil(a) vykázaní, můžete se dopustit trestného činu podle § 337 odst. 2 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník.

Po uplynutí lhůty 10 dnů si na policejní služebně (adresa a telefonický kontakt uvedeny výše) můžete vyzvednout klíče, které jste policistovi předal(a) dle § 45 odst. 1 písm. d). Klíče Vám budou vydány za předpokladu, že nebyl podán návrh na vydání předběžného opatření podle § 76b občanského soudního řádu.

Prohlašuji, že jsem shora uvedenému poučení porozuměl(a), což stvrzuji svým podpisem:

Jméno, příjmení a podpis vykázané osoby

Poučení provedl(a) :

Služební hodnost, Jméno, příjmení a podpis policisty

**Příloha č.5 – Úřední záznam o provedení kontroly dodržování povinnosti
vyplývajících z vykázaní (zdroj Policie ČR IS ETR)**

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY

Č. j.

Počet listů: 1

**Úřední záznam
o provedení kontroly dodržování povinností vyplývajících z vykázaní**

Dne ..... v ..... hod. provedla hlídka . ve složení podle § 47 odst. 4 zákona č.
273/2008 Sb., o Policii České republiky,

kontrolu dodržování povinností vyplývajících z vykázaní

vydaného dne ..... pod číslem jednacím.

Další významné skutečnosti a poznámky k průběhu kontroly:

Výsledek kontroly:

Přítomnost vykázané osoby ve společném obydlí: ANO - NE

Přítomnost ohrožené osoby ve společném obydlí: ANO - NE

Přítomnost dětí ve společném obydlí: ANO - NE

Zjištěno porušení zákazu styku nebo navazování kontaktu s ohroženou osobou: ANO - NE

Přijatá opatření v případě zjištění nedodržování vykázaní nebo zákazu styku nebo
navazování kontaktu s ohroženou osobou ze strany osoby vykázané:

Záznam vyhotovil:

(hodnostní označení, jméno, příjmení, OEČ, podpis)